

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomiky a managementu**

Analýza nákladů a výnosů podniku

Ivana Pazderková

**Bakalářská práce
2012**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ivana PAZDERKOVÁ**
Osobní číslo: **E09191**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Analýza nákladů a výnosů podniku**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod, cíle práce
2. Koncepce výkazu zisku a ztráty (výsledovky)
3. Horizontální a vertikální analýza nákladů a výnosů
4. Charakteristika zkoumaného podniku
5. Analýzy nákladů a výnosů ve zkoumaném podniku
6. Analýza bodu zvratu
7. Závěry a doporučení

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. KOVANICOVÁ, Dana. Abeceda účetních znalostí pro každého. 17. aktualiz. vyd. Praha : Bova Polygon, 2007. 416 s. ISBN 978-80-7273-143-5.
2. KOVANICOVÁ, Dana. Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům. 1. vyd. Praha : Bova Polygon, 2004. 284 s. ISBN 80-7273-095-9.
3. KRÁL, Bohumil. Manažerské účetnictví. 3., dopl. a aktualiz. vyd. Praha : Management Press, 2010. 660 s. ISBN 978-80-7261-217-8.
4. LANDA, Martin. Jak číst finanční výkazy. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1994-5.
5. SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
6. SYNEK, Miloslav. Manažerská ekonomika. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha : Grada, 2001. 475 s. ISBN 80-247-9069-6.

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Alexandr Šenec
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: 22. června 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 30. června 2011

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 24. 4. 2012

Ivana Pazderková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce PaedDr. Alexandru Šencovi za jeho odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat ekonomickému úseku Dopravního podniku města Děčína a. s. za poskytnuté materiály a informace.

ANOTACE

Bakalářská práce se věnuje analýze nákladů a výnosů podniku. V teoretické části se zabývá koncepcí výkazu zisku a ztráty a pojmy spjatými s tématem bakalářské práce, tedy náklady, výnosy a hospodářským výsledkem. Dále popisuje analýzu nákladů a výnosů v teoretické rovině, horizontální a vertikální analýzu účetních výkazů a také analýzu bodu zvratu. V praktické části je horizontální a vertikální analýza účetních výkazů a analýza bodu zvratu aplikována na konkrétní podnik – Dopravní podnik města Děčína a. s. Praktická část se snaží postihnout specifika analýzy nákladů a výnosů dopravního podniku.

KLÍČOVÁ SLOVA

Náklady, výnosy, výsledek hospodaření, bod zvratu, horizontální analýza, vertikální analýza

TITLE

Cost-Benefit Analysis

ANNOTATION

The bachelor thesis is engaged the analysis of costs and revenues. The theoretical part deals with the concept of profits and loss and defines terms connected with the topic of the thesis, namely costs, revenues and trading income. It also describes cost-benefit analysis of the companys in theoretical level, horizontal and vertical analysis of the financial statements and also the analysis of the break-even point. The horizontal and vertical analysis of the financial statements and the analysis of the break-even point are applied to particular company – Dopravní podnik města Děčína a. s. – in the practical part. The practical part seeks to capture the specifics of the cost-benefit analysis of transport company.

KEYWORDS

Costs, revenues, trading income, break-even point, horizontal analysis, vertical analysis

OBSAH

ÚVOD	12
1 KONCEPCE VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY	14
1.1 VÝNOSY	14
1.1.1 Provozní, finanční a mimořádné výnosy	15
1.1.2 Tržby – hlavní složka výnosů	15
1.2 NÁKLADY	16
1.2.1 Druhé členění nákladů	17
1.2.2 Účelové členění nákladů	18
1.2.3 Členění nákladů v manažerském rozhodování	19
1.2.4 Relevantní a irelevantní náklady	20
1.2.5 Explicitní a implicitní náklady	20
1.3 VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	20
1.3.1 Provozní výsledek hospodaření	21
1.3.2 Finanční výsledek hospodaření	22
1.3.3 Mimořádný výsledek hospodaření	23
1.3.4 Vertikální rozklad výsledku hospodaření	23
2 ANALÝZA NÁKLADŮ A VÝNOSŮ PODNIKU	24
2.1 HODNOCENÍ PODNIKU	24
2.2 KRITÉRIA SROVNATELNOSTI PODNIKŮ	24
2.2.1 Srovnatelnost ekonomických subjektů	25
2.2.2 Podobnost podniků	25
2.2.3 Nehomogenita podniků	26
2.3 ANALÝZA ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	26
2.3.1 Horizontální analýza	26
2.3.2 Vertikální analýza	27
3 ANALÝZA BODU ZVRATU	28
3.1 ODVOZENÍ VÝPOČTU BODU ZVRATU	28
4 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO PODNIKU	30
4.1 PŘEDMĚT PODNIKÁNÍ	30
4.2 ORGÁNY	31
4.3 PERSONÁLNÍ ÚDAJE	32
4.4 POMĚROVÉ UKAZATELE	33
5 ANALÝZA NÁKLADŮ A VÝNOSŮ DPMD A. S.	35
5.1 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY	35
5.1.1 Vývoj hospodářského výsledku v letech 2006 až 2010	39
5.1.2 Tržby za jízdné v městské autobusové a linkové dopravě	42
5.1.3 Negativní dopad demografického vývoje města Děčína na tržby DPMD a. s.	43
5.2 ÚHRADA PROKAZATELNÉ ZTRÁTY	45
5.2.1 Úhrada prokazatelné ztráty od města Děčína	46
5.2.2 Úhrada prokazatelné ztráty od Ústeckého kraje a okolních obcí	46

5.3	VERTIKÁLNÍ ANALÝZA VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY	46
5.4	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA ROZVAHY DPMD A. S.	48
5.4.1	<i>Horizontální analýza aktiv</i>	48
5.4.2	<i>Dotace na investiční účely</i>	50
5.4.3	<i>Vertikální analýza aktiv</i>	51
5.4.4	<i>Horizontální analýza pasiv</i>	52
5.4.5	<i>Vertikální analýza pasiv</i>	53
6	ANALÝZA BODU ZVRATU ZA PŘEPRAVNÍ ČINNOST	56
7	ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ	60
	ZÁVĚR	63
	POUŽITÁ LITERATURA.....	65
	SEZNAM PŘÍLOH	68

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vývoj celkového počtu zaměstnanců v letech 2002 až 2011	32
Tabulka 2: Vývoj počtu THP, dělníků a řidičů od roku 2007 do roku 2011	32
Tabulka 3: Poměrové ukazatele v letech 2006 až 2010	33
Tabulka 4: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (tis. Kč).....	35
Tabulka 5: Procentní nárůsty průměrných mezd v letech 2006 až 2010	39
Tabulka 6: Vývoj dílčích a celkového VH v letech 2006 až 2010 (tis. Kč).....	40
Tabulka 7: Rozdělení zisku z roku 2006.....	41
Tabulka 8: Rozdělení zisku z roku 2007.....	41
Tabulka 9: Rozdělení zisku z roku 2008.....	42
Tabulka 10: Tržby za jízdné v letech 2006 až 2010 (tis. Kč).....	42
Tabulka 11: Vývoj počtu a průměrného věku obyvatel města Děčína v letech 1997 až 2011 .	43
Tabulka 12: Počet obyvatel města Děčína v různých věkových skupinách v roce 2001 a 2010	45
Tabulka 13: Úhrada prokazatelné ztráty od města Děčína a Ústeckého kraje a okolních obcí	45
Tabulka 14: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	47
Tabulka 15: Horizontální analýza aktiv	48
Tabulka 16: Dotace na investiční účely od Ministerstva dopravy ČR.....	50
Tabulka 17: Vertikální analýza aktiv	51
Tabulka 18: Horizontální analýza pasiv.....	52
Tabulka 19: Vertikální analýza pasiv	54
Tabulka 20: Náklady a výnosy za přepravní činnost v roce 2011 (tis. Kč)	56
Tabulka 21: Krycí příspěvek a bod zvratu v jednotlivých čtvrtletích roku 2011	57
Tabulka 22: Výpočet bodu zvratu.....	57
Tabulka 23: Spotřeba pohonných hmot na jeden kilometr v roce 2011	58

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Základní struktura výkazu zisku a ztráty při klasifikaci nákladů podle druhů	17
Obrázek 2: Základní struktura výkazu zisku a ztráty při klasifikaci nákladů podle účelu	19
Obrázek 3: Schéma dílčích VH, VH před zdaněním a VH po zdanění v druhovém členění...	21
Obrázek 4: Vertikální rozklad výsledku hospodaření.....	23
Obrázek 5: Grafické znázornění bodu zvratu.....	29
Obrázek 6: Logo společnosti Dopravní podnik města Děčína a. s.	30
Obrázek 7: Vývoj celkového počtu zaměstnanců v letech 2002 až 2011	32
Obrázek 8: Tržby za prodané zboží, náklady na prodané zboží a obchodní marže.....	36
Obrázek 9: Tržby a náklady na prodané zboží, výkony, výkonová spotřeba a přidaná hodnota	37
Obrázek 10: Výkonová spotřeba	38
Obrázek 11: Osobní náklady	38
Obrázek 12: Dílčí výsledky hospodaření a výsledek hospodaření za účetní období.....	40
Obrázek 13: Tržby za jízdné.....	43
Obrázek 14: Vývoj počtu obyvatel v Děčíně v letech 1997 až 2011.....	44
Obrázek 15: Vývoj průměrného věku obyvatel města Děčína od roku 1997 do roku 2011	44
Obrázek 16: Úhrada prokazatelné ztráty.....	45
Obrázek 17: Celková aktiva, dlouhodobý majetek a oběžná aktiva	49
Obrázek 18: DHM a položka samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí	49
Obrázek 19: Složení celkových aktiv v roce 2010	51
Obrázek 20: Celková pasiva, vlastní kapitál a cizí zdroje	53
Obrázek 21: Složení celkových pasiv v roce 2010.....	54
Obrázek 22: Bod zvratu	57

SEZNAM ZKRATEK

A	aktiva
a. s.	akciová společnost
BEP	break-even point; bod zvratu
ČR	Česká republika
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DIČ	daňové identifikační číslo
DIV	dividendy
DM	dlouhodobý majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPMD	Dopravní podnik města Děčína
E	equity; vlastní kapitál
EAR	nerozdělený zisk
EAT	čistý zisk
EBIT	zisk před úhradou úroků a daní
EBITDA	zisk před úhradou odpisů, úroků a daní
EBT	zisk před zdaněním
EEV	Enhanced Environmentally friendly Vehicles; druh emisní normy pro vozidla
FN	fixní náklady
Kč	Koruna česká
km	kilometr
MAD	městská autobusová doprava
mil.	milion
N	celkové náklady
p	cena
q	množství produkce
Q _{BEP}	množství produkce při bodu zvratu
ROA	rentabilita celkového kapitálu
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
Sb.	Sbírka zákonů
T	tržby
THP	technicko-hospodářský pracovník

tis.	tisíc
V	výnosy
VH	výsledek hospodaření
VN	variabilní náklady celkem
vn	variabilní náklady na kus
Z	zisk
ZC	zůstatková cena
ZK	základní kapitál

ÚVOD

Bakalářská práce se bude zabývat analýzou nákladů a výnosů, její teoretickou rovinou a aplikováním jejich principů při analýze nákladů a výnosů společnosti Dopravní podnik města Děčína a. s.

Cílem bakalářské práce je posouzení hospodaření podniku z hlediska nákladů a výnosů. Protože se jedná o dopravní podnik, jehož jediným akcionářem je město Děčín, a je vázán závazkem veřejné služby provozování městské autobusové dopravy v Děčíně a linkové dopravy v oblastech Děčín-východ a Děčín-západ, je tato oblast značně specifická.

Bakalářská práce bude členěna do kapitol a podkapitol a bude obsahovat dvě hlavní části. První část práce bude teoretická a poté bude následovat praktická část zaměřená na konkrétní podnik, kterým bude Dopravní podnik města Děčína a. s.

V teoretické části bude popsána koncepce výkazu zisku a ztráty spolu se základními pojmy spjatými s tématem bakalářské práce, kterými jsou náklady, výnosy a hospodářský výsledek. Dále bude vysvětlen princip horizontální a vertikální analýzy a analýzy bodu zvratu. V teoretické části bude autorka čerpat z odborné literatury, která bude uvedena v seznamu použité literatury v závěru práce. Mezi hlavní zdroje, které budou použity při vypracování teoretické části bakalářské práce, bude patřit Manažerská ekonomika od prof. Ing. Miloslava Synka, CSc., kniha Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům, jejíž autorkou je prof. Ing. Dana Kovanicová, CSc., a publikace Jak číst finanční výkazy od JuDr. Martina Landy.

Praktická část bude uvedena kapitolou o základních informacích o Dopravním podniku města Děčína a. s. a nastíněním finanční situace společnosti pomocí poměrových ukazatelů a jejich okomentováním. Hlavní část práce bude zaměřena na horizontální a vertikální analýzu výkazu zisku a ztráty, která bude doplněna horizontální a vertikální analýzou rozvahy. Cílem horizontální analýzy účetních výkazů je zjistit hlavní trendy ve vývoji hospodaření podniku. Úkolem vertikální analýzy je zjištění struktury účetních výkazů a podílů jednotlivých položek vůči základu, jímž budou tržby za prodané vlastní výrobky a služby ve výkazu zisku a ztráty a celková aktiva a celková pasiva v rozvaze. U velkých výkyvů nejdůležitějších položek v analýze účetních výkazů budou vysvětleny možné příčiny jejich vzniku. Součástí praktické části bakalářské práce bude dále analýza bodu zvratu za hlavní činnost podniku – provozování silniční motorové osobní dopravy.

V praktické části bude čerpáno především ze spolupráce s ekonomickým úsekem Dopravního podniku města Děčína a. s., z poskytnutých interních materiálů a výročních zpráv podniku. Tyto prameny budou doplněny webovými zdroji.

V závěru praktické části bakalářské práce autorka zhodnotí vypracovanou analýzu a situaci Dopravního podniku města Děčína a. s. a pokusí se zpracovat možná doporučení, která mohou být podkladem pro další řízení podniku.

Téma „Analýza nákladů a výnosů podniku“ je pro autorku velice zajímavé, protože jej bude aplikovat na Dopravní podnik města Děčína a. s. Tento podnik je jako provozovatel městské autobusové a linkové dopravy nedílnou součástí života obyvatel města Děčína, místa autorčina bydliště, a z velké části určuje jeho profil.

1 KONCEPCE VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY

O nákladech, výnosech a hospodářském výsledku podává přehled výkaz zisku a ztráty čili výsledovka. Informuje tedy o ziskovosti podniku. Stejně jako výkaz cash flow poskytuje informace o tocích za určitý časový interval - na rozdíl od rozvahy, která zobrazuje stav k určitému datu. Výkaz zisku a ztráty spolu s rozvahou a přílohou tvoří účetní závěrku, která mimo těchto tří povinných součástí může obsahovat také přehled o peněžních tocích čili výkaz cash flow a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Podle [27] jsou ve výkazu zisku a ztráty „*uspořádány položky nákladů a výnosů a výsledku hospodaření*“. Položky výkazu mohou být členěny dle druhu či dle účelu, výsledovku lze tedy sestavit ve dvojí formě, a to podle druhové či účelové klasifikace nákladů a výnosů. Tyto dva formáty¹ se odlišují v části provozního výsledku hospodaření, v ostatních částech rozdílů nejsou.

Česká výsledovka má vertikální, stupňovitou podobu. Musí z ní být vždy zřejmý provozní, finanční, mimořádný a celkový výsledek hospodaření za účetní období. Výkaz zisku a ztráty zpravidla obsahuje údaje za běžné a minulé účetní období. [2, str. 54]

1.1 Výnosy

Výnosy představují „*peněžní částky, které podnik „získal“ z veškerých svých činností za určité účetní období (měsíc, rok) bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu*“. [24, str. 67]

Výnosy zpravidla následují po vynaložení nákladů; výnosy by měly náklady na ně vynaložené pokrýt.

Výnosy jsou zvýšením ekonomického prospěchu za účetní období. Jedná se o takové zvýšení, které je způsobeno přírůstkem aktiv či hodnoty aktiv anebo snížením závazků za podmínky, že tyto případy vedou ke zvýšení vlastního kapitálu². [9, str. 60]

---

¹ S účinností od 1. ledna 2003 je možné sestavit výsledovku v těchto dvou formátech, což bylo ustanoveno v rámci harmonizace českého účetnictví. [12, str. 39]

² Výjimkou je zvýšení vlastního kapitálu prostřednictvím vkladů vlastníků. V tomto případě se nejedná o výnos. [9, str. 60]

1.1.1 Provozní, finanční a mimořádné výnosy

Výnosy jsou tvořeny:

- provozními výnosy,
- finančními výnosy,
- mimořádnými výnosy.

Výnosy z provozně-hospodářské činnosti, tedy činnosti, pro kterou byl podnik založen, se označují jako výnosy z provozní činnosti podniku. Jejich součástí jsou především tržby u výrobního podniku, obchodní rozpětí³ u obchodního podniku či rozdíl mezi úroky získanými za poskytnutí úvěru a úroky vynaloženými za vklady u banky.

Součástí výnosů podniku jsou dále finanční výnosy, zahrnující výnosy z finančních investic, cenných papírů, vkladů a účastí v jiných podnicích.

Třetí složku výnosů tvoří mimořádné výnosy. Příkladem může být výnos z prodeje odepsaného dlouhodobého majetku. [24, str. 67]

1.1.2 Tržby – hlavní složka výnosů

Tržby, rozhodující složka výnosů, jsou „peněžní částkou, kterou podnik získal prodejem výrobků, zboží a služeb v daném účetním období (měsíc, roku)“. [24, str. 69]

Rozlišují se tržby z prodeje: [10, str. 85]

- vyrobených výrobků a poskytnutých služeb,
- nakupovaného zboží,
- zásob materiálu,
- nepotřebných strojů,
- vynálezů, patentů, licencí.

Velikost tržeb podniku je možno ovlivnit. Faktory ovlivňující tržby jsou: [10, str. 85]

- fyzický objem výroby, který v krátkém období závisí na výrobní kapacitě a poptávce,
- ceny výrobků,
- sortimentní struktura výroby a prodeje,
- způsob fakturace a úhrady faktur (určeno předpisy).

---

³ Jedná se o rozdíl mezi prodejní a kupní cenou. [24, str. 67]

1.2 Náklady

Rozlišuje se pojetí nákladů ve finančním účetnictví, které je určeno pro externí uživatele, a manažerském (vnitropodnikovém) účetnictví, které využívají manažeři k řízení podniku. Jedním z hlavních rozdílů mezi finančním a manažerským účetnictvím je, že manažerské účetnictví má výrazně větší potřebu informací o nákladech, proto je tento pojem v manažerském a finančním účetnictví rozdílně vymezen. [11, str. 46]

Ve finančním účetnictví jsou náklady vymezeny jako takové snížení ekonomického prospěchu za účetní období, ke kterému dochází prostřednictvím úbytků aktiv nebo hodnoty aktiv, snížením jejich užitečnosti či zvýšením závazků za podmínky, že tyto případy směřují ke snížení vlastního kapitálu⁴. [9, str. 61]

V manažerském účetnictví jsou náklady chápány jako „*hodnotově vyjádřené, účelné vynaložení ekonomických zdrojů podniku, účelově související s ekonomickou činností*“. [11, str. 47]

Zásadními znaky manažerského pojetí nákladů jsou tedy účelnost vynaložení nákladu, to znamená, že náklad je vynaložen racionálně, a účelový charakter nákladu, čímž je myšleno, že smyslem vynaložení ekonomického zdroje je jeho zhodnocení. [11, str. 47]

Manažerské pojetí nákladů bere v úvahu ekonomické náklady. V nich jsou, oproti nákladům vykázaných v účetních výkazech, zahrnuty i alternativní náklady. Alternativní (oportunitní) náklady jsou vymezeny jako „*maximální ušlý výnos, který byl obětován v důsledku využití ekonomického zdroje ve zvolené alternativě*“. [11, str. 64]

V tomto pojetí jsou dále zohledněny přírůstkové náklady, tedy náklady ovlivněné manažerským rozhodnutím. Jejich opakem jsou utopené náklady, které se manažerským rozhodnutím nemění.

Manažerský pohled na náklady rozlišuje krátké a dlouhé období. V krátkém období jsou některé výrobní činitele fixní, nelze je změnit. Jedná se například o počet strojů a budov. Další výrobní činitele jsou variabilní, ovlivňované změnou objemu výroby. Variabilní činitel je například množství spotřebovaného materiálu či práce. Fixní činitele vyvolávají fixní náklady, variabilní náklady jsou vyvolávány variabilními činiteli. V dlouhém období jsou všechny činitele variabilní. [24, str. 80]

---

⁴ Nákladem však není snížení vlastního kapitálu jeho rozdělením mezi vlastníky. [9, str. 61]

1.2.1 Druhové členění nákladů

Podstatou druhového členění nákladů je klasifikace nákladů do stejnorodých skupin. Jedná se o náklady externí, prvotní, jednoduché. Vznikají stykem s okolím a nelze je dále dělit. Dále existují náklady druhotné a interní. Vznikají spotřebou vnitropodnikových výkonů (např. výroba elektrické energie pro vlastní potřebu). Tyto náklady lze dále členit. [24, str. 74]

Druhově členěné náklady jsou například spotřeba materiálu a energie a další náklady odpovídající spotřebě hmotných prostředků, náklady odpovídající spotřebě a použití prací a služeb externích subjektů (opravy, dopravné apod.), osobní náklady, tedy především mzdy, náklady vznikající z opotřebení majetku, tedy odpisy, a také náklady bezprostřední peněžní úhrady (úroky, pojistné apod.). [12, str. 39]

Klasifikace položek výkazu podle druhů je uvedena na Obrázku 1.

Použití druhového členění nákladů a výnosů se řídí směrnou účtovou osnovou. [8, str. 361]

Tržby z prodeje zboží - <u>náklady vynaložené na prodané zboží</u> OBCHODNÍ MARŽE Tržby za prodej vlastních výrobků/služeb Změna stavu zásob vlastní činnosti Aktivace - <u>provozní náklady podle druhů:</u> spotřeba materiálu a energie Služby osobní náklady daně a poplatky odpisy aj. Ostatní provozní výnosy - <u>ostatní provozní náklady</u> * PROVOZNÍ VÝSLEDEK (I.) Výnosy z finanční činnosti - <u>náklady na finanční činnost</u> * FINANČNÍ VÝSLEDEK (II.) - <u>daň z příjmů za běžnou činnost</u> ** VÝSLEDEK ZA BĚŽNOU ČINNOST (III.) Mimořádné výnosy - mimořádné náklady - <u>daň z příjmů z mimořádné činnosti</u> * MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK (IV.) *** VÝSLEDEK ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ	I.		III.	V.
		II.		
			IV.	

Obrázek 1: Základní struktura výkazu zisku a ztráty při klasifikaci nákladů podle druhů

Zdroj: [9, str. 228]

1.2.2 Účelové členění nákladů

Účelové členění nákladů „*sleduje jejich vztah k vlastní příčině vzniku nákladů, jejich objektům a nositelům*“. [12, str. 41]

Účelové členění nákladů lze rozdělit na členění nákladů podle útvarů a podle výkonů.

Členění nákladů podle útvarů znamená rozdělení nákladů podle místa vzniku a odpovědnosti, tedy jejich přiřazení jednotlivým hospodářským střediskům. Od toho je pak také odvozen pojem střediskové či také odpovědnostní účetnictví. [10, str. 63]

Dle výkonů je náklady možné členit na jednicové (přímé) a režijní (nepřímé). Jednicové náklady se vztahují přímo k jednomu výkonu. Jsou mu na základě vnitropodnikově stanovených dat a dokumentů přiřazeny. Režijní náklady jsou spjaty s celou výrobou, nelze je přiřadit přímo jednotlivým výkonům. Mezi režijní náklady se řadí například mzda mistra ve výrobě součástek. [13, str. 42-43]

Účelové členění má oproti druhovému členění větší vypovídací schopnost a je srozumitelnější. Klasifikaci položek podle účelu ve výkazu zisku a ztráty zobrazuje Obrázek 2.

Použití účelového členění není podmíněno použitím struktury provozních nákladů a provozních výnosů ve směrné účtové osnově. [8, str. 361]

Pokud účetní jednotka ve výkazu zisku a ztráty v účetní závěrce užije účelového členění, je povinna zveřejnit také druhové členění nákladů v příloze k účetní závěrce v podobě, jakou vyžaduje zjednodušený tvar⁵ účetní závěrky. [17, str. 10]

---

⁵ Účetní závěrku je možno sestavovat v plném či zjednodušeném rozsahu. V plném rozsahu účetní závěrku sestavují účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Tržby z prodeje zboží - náklady vynaložené na prodané zboží Tržby za prodej vlastních výrobků/služeb - náklady prodaných výrobků/služeb HRUBÝ ZISK/ZTRÁTA - <u>provozní náklady podle účelu:</u> odbytové náklady správní režie Ostatní provozní výnosy - <u>ostatní provozní náklady</u> * PROVOZNÍ VÝSLEDEK (I.) Výnosy z finanční činnosti - <u>náklady na finanční činnost</u> * FINANČNÍ VÝSLEDEK (II.) - <u>daň z příjmů za běžnou činnost</u> ** VÝSLEDEK ZA BĚŽNOU ČINNOST (III.) Mimořádné výnosy - mimořádné náklady - <u>daň z příjmů z mimořádné činnosti</u> * MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK (IV.) *** VÝSLEDEK ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ	I.	III.	II.	IV.
--	----	------	-----	-----

Obrázek 2: Základní struktura výkazu zisku a ztráty při klasifikaci nákladů podle účelu

Zdroj: [9, str. 229]

1.2.3 Členění nákladů v manažerském rozhodování

Toto členění zohledňuje závislost nákladů na změně objemu výroby. Informace o tom, na které náklady působí změna objemu výroby, je velmi důležitá pro vedoucí pracovníky. Podle závislosti na změně objemu výroby se náklady dělí na fixní a variabilní.

Fixní náklady jsou na změně objemu výroby nezávislé. Vznikají i tehdy, pokud se nic nevyrobí. Do fixních nákladů se řadí většina režijních nákladů. Patří sem například mzdy správních a řídicích pracovníků, nájemné, odpisy atd. [10, str. 64]

Variabilní náklady změna objemu výroby ovlivňuje. Dělí se na: [24, str. 80]

- proporcionální, tzn. mění se stejně rychle jako objem výroby,
- nadproporcionální (progresivní), tzn. mění se rychleji než objem výroby,
- podproporcionální (degresivní), tzn. mění se pomaleji než objem výroby.

1.2.4 Relevantní a irelevantní náklady

Členění nákladů na relevantní a irelevantní nevychází ze skutečných nákladů, ale z odhadovaných nákladů.

Relevantní náklady jsou takové náklady, které ovlivňují určité rozhodnutí, resp. jsou důležité z hlediska daného rozhodnutí, protože při různých variantách tohoto rozhodnutí se budou měnit. Mezi relevantní náklady se řadí tzv. rozdílové náklady, které se vyjadřují jako rozdíl mezi náklady před rozhodnutím a po uskutečnění rozhodnutí.

Irelevantní náklady nejsou pro dané rozhodnutí důležité, při realizaci různých variant rozhodnutí se nemění. [11, str. 86-87]

1.2.5 Explicitní a implicitní náklady

Podstatou této kategorizace je skutečnost, zda náklady mají formu peněžních výdajů či nikoliv.

Explicitní náklady podnik skutečně platí (mají formu peněžních výdajů) za nakoupené výrobní zdroje, nájemné, použití cizích zdrojů atd.

Implicitní nemají formu peněžních výdajů. Pro jejich vyčíslení se používají alternativní náklady. Ve finančním účetnictví tyto náklady nejsou vykázány, v manažerském účetnictví se však zohledňují. [24, str. 79-80]

1.3 Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření se vypočítá jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Jsou-li výnosy vyšší než náklady, jedná se o zisk; jsou-li náklady vyšší než výnosy, vzniká ztráta.

Výsledek hospodaření tedy představuje rozdíl mezi výnosy a náklady, ovšem bez ohledu na to, zda vznikají skutečně reálné příjmy nebo výdaje⁶. [7, str. 19]

Dvěma základními způsoby zvyšování zisku jsou zvyšování výnosů a snižování nákladů. [10, str. 85]

Hospodářský výsledek, resp. zisk, plní tyto základní funkce: [24, str. 129]

- Rozvojová funkce: Zisk je hlavním zdrojem akumulace finančních prostředků pro rozvoj podniku.

---

⁶ Reálný tok peněžních prostředků je znázorněn ve výkazu cash flow. V rámci finančního řízení podniku je tedy vhodné sledovat i tento výkaz. [7, str. 19]

- **Kriteriální funkce:** Hospodářský výsledek představuje kritérium pro rozhodování o všech základních otázkách hospodaření podniku. Maximalizace zisku bývá obvykle hlavním kritériem pro rozhodování ve většině podniků.
- **Rozdělovací funkce:** Jedná se o základ rozdělování důchodů mezi vlastníky, investory a stát.
- **Motivační funkce:** Výsledek hospodaření je motivem pro podnikatelskou činnost a základem pro hmotnou zainteresovanost pracovníků.

Pro použití obou formátů výkazu zisku a ztráty, tedy v druhovém či účelovém členění, platí, že hospodářský výsledek se určuje vždy za provozní činnost, finanční činnost a mimořádnou činnost. Sečtením výsledků z provozní a finanční činnosti a následným odečtením daně z příjmů z běžné činnosti dostáváme výsledek hospodaření za běžnou činnost. Výsledek hospodaření za běžnou činnost dohromady s mimořádným výsledkem hospodaření, rovněž zdaněným daní z příjmů, tvoří výsledek hospodaření za účetní období. [9, str. 230]

Struktura jednotlivých typů hospodářských výsledků je vyjádřena Obrázkem 3.

tržby z prodeje zboží	-	náklady na prodej zboží	=	obchodní marže
+		+		+
tržby za výrobky a	-	výkonová spotřeba	=	přidaná hodnota
+		+		+
provozní výnosy	-	provozní náklady	=	provozní výsledek
+		+		+
finanční výnosy	-	finanční náklady	=	finanční výsledek
+		+		+
mimořádné výnosy	-	mimořádné náklady	=	mimořádný výsledek
výnosy celkem	-	náklady celkem	=	výsledek hospodaření před zdaněním
			-	daň z příjmů
			=	výsledek hospodaření

Obrázek 3: Schéma dílčích VH, VH před zdaněním a VH po zdanění v druhovém členění

Zdroj: [12, str. 42]

1.3.1 Provozní výsledek hospodaření

Pro většinu položek tvořících provozní výsledek hospodaření je typické, že se vyskytují v podobě nákladů i výnosů. Mezi těmito náklady a výnosy panuje reciproční vztah, jsou souměřitelné a pochází ze základních aktivit podniku.

Menší část provozního výsledku tvoří položky jednostranné, bez recipročního vztahu, vyskytující se buď ve formě výnosu, nebo ve formě nákladu. K těmto operacím dochází nepravidelně. [9, str. 230-231]

Provozní výsledek hospodaření se skládá ze dvou základních dílčích výsledků. Prvním dílčím výsledkem je výsledek z prodeje zboží, který lze získat jako rozdíl mezi tržbami za prodej zboží a náklady na prodané zboží. Druhým je výsledek z prodeje vlastních výrobků a služeb, tedy rozdíl mezi tržbami za vlastní výrobky a služby a náklady na prodané vlastní výrobky a služby.

Výsledek z prodeje zboží zpravidla z velké části tvoří provozní výsledek obchodních společností; výsledek z prodeje vlastních výrobků a služeb pak představuje většinu provozního hospodářského výsledku výrobních podniků. [2, str. 54]

Významnou položkou výkazu zisku a ztráty, která je zahrnuta v provozním výsledku hospodaření, je přidaná hodnota. Přidanou hodnotu dostaneme, když k hodnotě obchodní marže, jež je rozdílem tržeb a nákladů na prodané zboží, přičteme hodnotu výkonů a odečteme hodnotu výkonové spotřeby. Přidaná hodnota je hodnota přidaná podnikatelem při zpracování nakupovaných meziproductů. Z ekonomického hlediska představuje ocenění výrobních faktorů podniku (odpisy, osobní náklady, nákladové úroky) a vytvořený zisk. [7, str. 40]

Dalšími složkami provozního výsledku hospodaření jsou např. tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku atd. Struktura provozního výsledku se liší v závislosti na tom, zda je výkaz zisku a ztráty sestavován v druhovém či v účelovém členění.

1.3.2 Finanční výsledek hospodaření

Finanční výsledek zobrazuje ekonomický prospěch související se zvoleným způsobem financování podniku. Finanční výsledek obsahuje většinou jednostranné položky, jako například placené nebo přijaté úroky. Nalezneme zde však i souměřitelné operace, například tržby z prodeje cenných papírů na straně výnosů a náklady za tyto cenné papíry vynaložené při pořízení. [9, str. 232]

Položky tvořící finanční výsledek hospodaření jsou např. tržby z prodeje cenných papírů, výnosy z prodeje dlouhodobého a krátkodobého finančního majetku, výnosové úroky, nákladové úroky atd.

Finanční výsledek hospodaření bývá u nefinančních podniků často záporný. [7, str. 42]

1.3.3 Mimořádný výsledek hospodaření

Výnosy a náklady zahrnuté v mimořádném výsledku hospodaření jsou důsledkem mimořádných událostí. Operace mohou být souměřitelné (např. škoda způsobená živelnou pohromou na straně nákladů a nárok na náhradu škody na straně výnosů) i jednostranné (např. výnos či náklad ze změny metody oceňování). [9, str. 232]

Mimořádné náklady či výnosy vznikají například v důsledku změny způsobu oceňování podniku, v důsledku vzniku mank a škod, přebytků na majetku u finančních investic apod. [2, str. 55]

1.3.4 Vertikální rozklad výsledku hospodaření

Pro výpočet některých poměrových ukazatelů, které jsou součástí finanční analýzy podniku, se používá různě upravený výsledek hospodaření. Postup rozkladu je znázorněn ve schématu na Obrázku 4. Význam jednotlivých zkratk je uveden v Seznamu zkratk.

Zainteresované strany	Postup rozkladu	Základní (řídící) ukazatele
	EBITDA	
	- odpisy	
	EBIT	⇒ ROA = EBIT/A
Věřitelé ←	- úroky	⇒ Úrokové zatížení = úroky/EBIT
	EBT	
Stát ←	- daň	⇒ Daňové zatížení = daň/EBT
	EAT	⇒ ROE = EAT/E
Akcionáři ←	- dividendy	⇒ Výplatní poměr = DIV/EAT
	EAR	

Obrázek 4: Vertikální rozklad výsledku hospodaření

Zdroj: [2, str. 56]

2 ANALÝZA NÁKLADŮ A VÝNOSŮ PODNIKU

Základním zdrojem dat pro analýzy finančního zdraví podniku je účetnictví. Díky účetnictví jsou zaznamenány činnosti podniku, a tyto záznamy jsou pak analyticky využívány k hodnocení finančního zdraví podniku. Tato hodnocení následně slouží jako podklad pro finanční rozhodování podnikového managementu, při finančním řízení a plánování.

Analýzu mohou provádět nejen podniky samy, ale také externí subjekty. Jsou to například investoři, kteří se chtějí přesvědčit o míře rizika své investice. Mohou se provádět i mezipodniková srovnání.

2.1 Hodnocení podniku

Podnik může být hodnocen z mnoha důvodů, např. finanční institucí z důvodu rozhodování o poskytnutí úvěru, investorem při investování do cenných papírů, či managementem, který potřebuje mít reálnou představu o stavu společnosti.

Podnik tedy může být hodnocen různými subjekty: [26, str. 9]

- Hodnocení podniku podnikem samotným: Vychází z potřeby managementu, kvůli zpětné vazbě řízení, či majitelů, kteří chtějí být informováni o tom, jak je nakládáno s prostředky, které do podniku vložili.
- Hodnocení podniku ze strany externích subjektů: Podnik je hodnocen i ze strany vnějších subjektů, se kterými spolupracuje⁷, jako jsou dodavatelé, banky, odběratelé, pojišťovny, odbory apod.

2.2 Kritéria srovnatelnosti podniků

Při srovnávání podniků musí být dodrženo několik podmínek. Jednou z nich je časová srovnatelnost, která je zajištěna účetní zásadou stálosti (konzistentnosti) metod⁸. Dále musí být splněna prostorová srovnatelnost účetnictví. Prostorová srovnatelnost je obtížnější, především v případě potřeby porovnat podniky z jiných států, protože každá země má vlastní úpravu účetnictví. Jednoduché to však není ani v tuzemsku, protože právní úprava účetnictví nechává podnikům jistou míru svobody, kterou však každý podnik využívá jinak. [21, str. 11]

---

⁷ Subjekty, které spolupracují s podnikem, ovlivňují ho a jsou jím ovlivňovány, se nazývají stakeholders.

⁸ Zásada stálosti metod znamená, že není možno měnit metody používané v podniku např. při oceňování, odpisování a obecně účtování během roku, ve výjimečných případech tak může být učiněno na přelomu roku.

Při porovnávání finančního zdraví podniků musí být dodržena kritéria srovnatelnosti ekonomických subjektů, podobnosti podniků a nehomogenity podniků. [22, str. 7]

2.2.1 Srovnatelnost ekonomických subjektů

Kritérium srovnatelnosti ekonomických subjektů tvoří: [21, str. 11]

- **Oborová srovnatelnost:** Zahrnuje srovnatelnost vstupů, technologií, výstupů a okruhu zákazníků.
  - Srovnatelnost vstupů znamená, že podniky zpracovávají shodné suroviny, materiál, polotovary apod.
  - Podniky mají srovnatelnou technologii, pokud jsou na podobné úrovni z hlediska mechanizace, automatizace, stejného strojního vybavení apod.
  - Srovnatelnost výstupů nastává, pokud podniky vyrábí stejné produkty či poskytují stejné služby, případně substituty.
  - Okruh zákazníků je srovnatelný, pokud se podniky zaměřují na stejné skupiny zákazníků – např. děti, ženy, muži, armáda atd.
- **Geografické hledisko:** Podniky musí být srovnatelné z geografického hlediska, protože v různých oblastech jsou různé ceny energií, surovin a materiálu apod.
- **Politické hledisko:** Podniky je možné srovnávat za podmínky, že se pohybují v podobném ekonomickém prostředí. Nelze srovnávat podniky působící v tržním hospodářství a v centrálně řízené ekonomice.
- **Historické hledisko:** Vzhledem k neustálému rozvoji technologií, informačních technologií, bankovníctví, marketingu a vůbec celé společnosti nelze srovnávat historické údaje se současnými.
- **Ekologické hledisko:** Úroveň ochrany životního prostředí ve srovnávaných podnicích by měla být obdobná.
- **Legislativní hledisko:** V různých zemích platí různé zákony, daňové, celní a úvěrové podmínky. Je tedy třeba vybírat pro srovnávání takové podniky, které se pohybují ve shodných či podobných podmínkách.

2.2.2 Podobnost podniků

Při porovnávání podniků z hlediska jejich finančního zdraví se většinou automaticky předpokládá přímá úměrnost. To však může být zavádějící, protože například větší podnik jistě potřebuje více materiálu k výrobě, ovšem ne vždy platí, že pro třikrát větší produkci je

potřeba třikrát více skladovaného materiálu. Někdy je tedy na místě použít jiných metod analýzy. [21, str. 11]

2.2.3 Nehomogenita podniků

I když najdeme takové podniky, které se shodují ve všech výše uvedených parametrech, stále existuje možnost, že skupina srovnatelných podniků se dále dělí na shluky, které obsahují podniky úspěšné i více či méně neúspěšné. Shluky jsou často navzájem dost odlišné. [21, str. 12]

2.3 Analýza účetních výkazů

Analýzu účetních výkazů je možno provést vertikálně či horizontálně. Vertikální analýze se říká také analýza trendů, horizontální analýza je často nazývána procentní analýzou komponent.

Na hospodářskou situaci firmy působí nespočet vnějších faktorů, na které by měl být brán zřetel při provádění analýz (zejména horizontální analýzy). Jde např. o „*změny v daňové soustavě, vstup nových konkurentů na trh, změny podmínek na kapitálovém trhu, změny v poptávce, změny cen vstupů, mezinárodní vlivy (politické konflikty a krize v určitých regionech, vytváření nových ekonomických seskupení, jejichž důsledky firma ponese atd.)*“ [21, str. 15] či plány podniku v budoucnu.

2.3.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza se provádí napříč zkoumanými lety (zpravidla jich bývá 3 až 10), čili řádky výkazu. Proto se nazývá horizontální. Je meziročním srovnáním hospodaření firmy. [14, str. 29]

Horizontální analýza pomáhá vypožorovat hlavní trendy v hospodaření podniku. Vypočítávají se absolutní a relativní změny (poklesy nebo zvýšení). Absolutní změna se spočítá jako údaj roku n mínus údaj roku $n-1$. K vyjádření relativní změny (v procentech) lze dospět podle vzorce údaj roku n děleno údaj roku $n-1$, to celé mínus 1. [12, str. 71-72]

Použitím tohoto vzorce a následným vynásobením stem tedy zjistíme, o kolik procent se položka změnila. [6, str. 12]

Pro názornost se mohou sestavovat grafická zobrazení k porovnání hospodaření v jednotlivých položkách.

2.3.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza zkoumá strukturu výkazu pouze v jednom účetním období. Vertikální se tato analýza nazývá proto, že při procentním vyjádření údajů se postupuje odshora dolů. Vyjadřuje vztah jedné položky k základu. Základem u analýzy rozvahy jsou jednak aktiva, jednak pasiva. Při procentním vyjádření položek výkazu zisku a ztráty se jako základ (tedy 100 %) většinou bere hodnota tržeb za prodej zboží či tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb. Většinou záleží na typu podniku - zda je výrobním podnikem, obchodním podnikem, podnikem služeb apod. Někdy však základem mohou být i celkové výnosy podniku.

Na rozdíl od horizontální analýzy vertikální analýza není ovlivněna meziroční inflací.
[6, str. 12]

I u této metody se pro větší názornost používají grafická znázornění.

3 ANALÝZA BODU ZVRATU

Bod zvratu je množstvím produkce, při kterém se výnosy (tržby) z této produkce rovnají nákladům na tuto produkci. Jinak řečeno se jedná se o objem výroby, který od sebe odděluje oblast ztrátové a ziskové produkce.

Za předpokladu, že prostředí, ve kterém podnik působí, je konkurenční a cena jeho produktu je v krátkém období konstantní a neovlivňuje ji množství podnikem nabízeného produktu, je výnosová funkce lineární. Předpokladem dále je, že i nákladová funkce je lineární. Bod, ve kterém se výnosová funkce protíná s nákladovou funkcí, je bodem zvratu. [10, str. 90]

Pokud bude podnik vyrábět menší množství produkce, než ukazuje bod zvratu, bude výroba ztrátová. Pokud bude podnik vyrábět větší množství produkce, než ukazuje bod zvratu, bude to znamenat zisk.

3.1 Odvození výpočtu bodu zvratu

Výnosy, resp. tržby, se vypočítají ze vztahu: [10, str. 90]

$$V = p \times q \tag{1}$$

kde: V jsou výnosy;

p je cena;

q je množství produkce.

Náklady lze vyjádřit rovnicí: [33, str. 817]

$$N = FN + vn \times q \tag{2}$$

kde: N jsou náklady;

FN jsou fixní náklady;

vn jsou variabilní náklady na kus.

Zisk je dán známým vztahem: [10, str. 90]

$$Z = V - N \tag{3}$$

kde: Z je zisk.

Aby byl zisk roven nule ($Z = 0$), musí se sobě výnosy a náklady navzájem rovnat ($V = N$). Pokud budou do této rovnice dosazeny již zmíněné vztahy, lze napsat: [33, str. 817]

$$p \times q = FN + vn \times q \quad (4)$$

Po vyjádření kritického množství produkce q z tohoto vztahu bude platit: [33, str. 817]

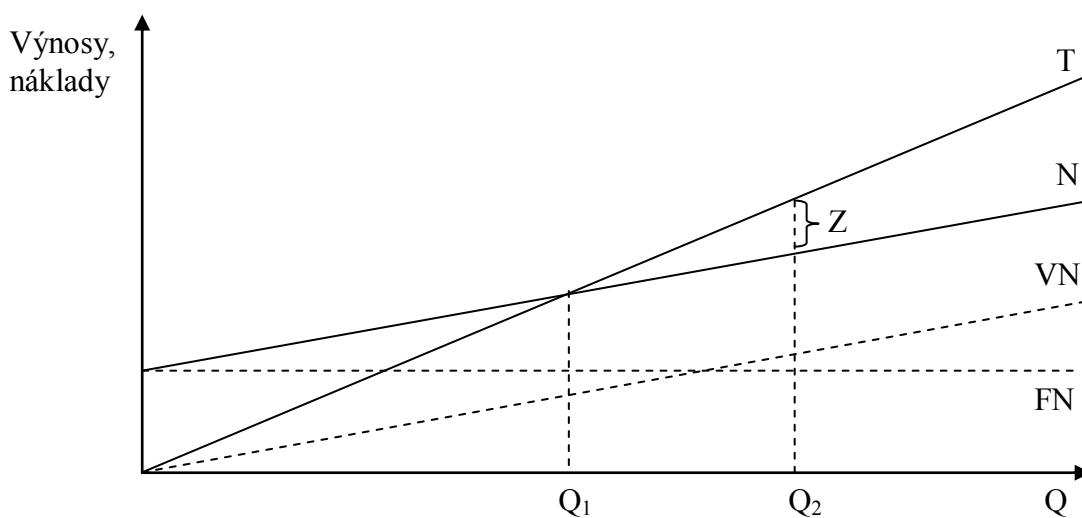
$$q = \frac{FN}{p - vn} \quad (5)$$

Vztah $(p - vn)$ se nazývá příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku čili krycí příspěvek. Čím vyšší má krycí příspěvek hodnotu, tím menší množství produkce stačí na dosažení zisku. [10, str. 90]

Platí: [33 str. 817]

$$p - vn = \frac{FN}{q} \quad (6)$$

Z toho vyplývá, že pokud se krycí příspěvek rovná fixním nákladům na jednotku produkce, je dosaženo bodu zvratu. Bod zvratu je graficky znázorněn na Obrázku 5.

T – výnosy z prodeje

N – celkové náklady

VN – variabilní náklady

FN – fixní náklady

Z – žádaná úroveň zisku

Q_1 – objem prodaných výkonů, zajišťující dosažení bodu zvratu

Q_2 – objem prodaných výkonů, zajišťující dosažení žádané úrovně zisku

Q – objem výkonů

Obrázek 5: Grafické znázornění bodu zvratu

Zdroj: [11, str. 84]

4 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO PODNIKU

Obchodní firma společnosti je Dopravní podnik města Děčína a. s., zkráceně DPMD. Její DIČ je CZ62240935. Současným sídlem společnosti je ulice Dělnická 106 v Děčíně. Logo společnosti je na Obrázku 6.

Obrázek 6: Logo společnosti Dopravní podnik města Děčína a. s.

Zdroj: [5]

DPMD je akciová společnost, která byla založena roku 1994 na základě rozhodnutí města Děčína, resp. Městského zastupitelstva v Děčíně usnesením č. XV/9462, ze zasedání dne 10. listopadu 1994 a zakladatelské listiny Městské rady v Děčíně. Následně dne 1. 1. 1995 byla společnost zapsána do obchodního rejstříku u Okresního soudu v Ústí nad Labem. Všechny následné změny stanov, orgánů a výše základního jmění jsou zapsány u Krajského soudu v Ústí nad Labem, oddíl B, vložka 651.

Historie DPMD však začala již v roce 1950. Do roku 1994 se jednalo o státní podnik. V roce 1995 byl majetek státního podniku včetně práv a závazků převeden na akciovou společnost Dopravní podnik města Děčína.

Základní kapitál společnosti činí 94 800 000 Kč, přičemž je tvořen 9480 akciemi v nominální hodnotě 10 000 Kč. Jediným akcionářem podniku je město Děčín, splaceno je celých 100 % základního kapitálu. [3]

4.1 Předmět podnikání

Podrobně předmět podnikání společnosti tvoří tyto činnosti: [16]

- silniční motorová doprava osobní,
- silniční motorová doprava nákladní,
- opravy motorových vozidel,
- provozování čerpacích stanic s palivy a mazivou,
- pronájem investičního majetku,
- služby inzertní,

- zámečnictví,
- provozování autobusového nádraží,
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej,
- opravy karosérií,
- hostinská činnost,
- plnění tlakových nádob plyny,
- technické činnosti v dopravě.

Hlavní činností podniku je silniční osobní motorová doprava, konkrétně městská autobusová doprava v Děčíně a linková doprava. Geografická oblast obsluhovaná linkovými spoji DPMD se dělí na oblasti Děčín-západ a Děčín-východ.

Vedle provozování městské autobusové dopravy a linkové dopravy se společnost zabývá také dalšími činnostmi. Provozuje čerpací stanici, mycí linku a autoservis a poskytuje servis autobusů a nákladních vozů. Dále, jako řada jiných dopravců, se věnuje také reklamní činnosti, pronajímá vnější plochy autobusů nebo uvnitř vozů umísťuje reklamní plakáty a letáky, které slouží k oslovení cestujících. Další činností podniku je poskytování služby dopravy na sportovní utkání, školní výlety, exkurze, do divadel atd. [23]

4.2 Orgány

Orgány společnosti tvoří valná hromada, představenstvo, dozorčí rada a ředitel.

Valná hromada je nejvyšším orgánem.

Představenstvo společnosti, volené valnou hromadou, tvoří předseda představenstva a dva členové. Předsedou je v současnosti Jaroslav Foldyna, členy jsou MUDr. Ivan Stríbrský a Mojmír Skala. Představenstvo rozhoduje o všech záležitostech, které nejsou právními předpisy nebo stanovami svěřeny jiným orgánům společnosti. Za společnost jednájí a podepisují dva členové představenstva, a to předseda a jeden z dalších členů. Právo jednat a podepisovat má rovněž pověřený člen představenstva s dalším členem představenstva.

Dozorčí rada, která provádí dohled nad výkonem působnosti představenstva a uskutečňováním podnikatelské činnosti společnosti, má také předsedu a další dva členy. Předsedou je Ing. Valdemar Grešík, dalšími členy dozorčí rady jsou Renata Spilková a RSDr. Jaroslav Horák. Dozorčí radu volí ze dvou třetin valná hromada a z jedné třetiny zaměstnanci společnosti.

Ředitel řídí společnost v rozsahu pravomocí udělených představenstvem. Nynějším ředitelem je Ing. Bohumil Bárta. Ekonomickým náměstkem je v současné době Bc. Vít Horáček a dopravně technickým náměstkem je Jiří Kasl. [25]

Organizační struktura a vztahy nadřízenosti a podřízenosti ve společnosti jsou znázorněny v Příloze A.

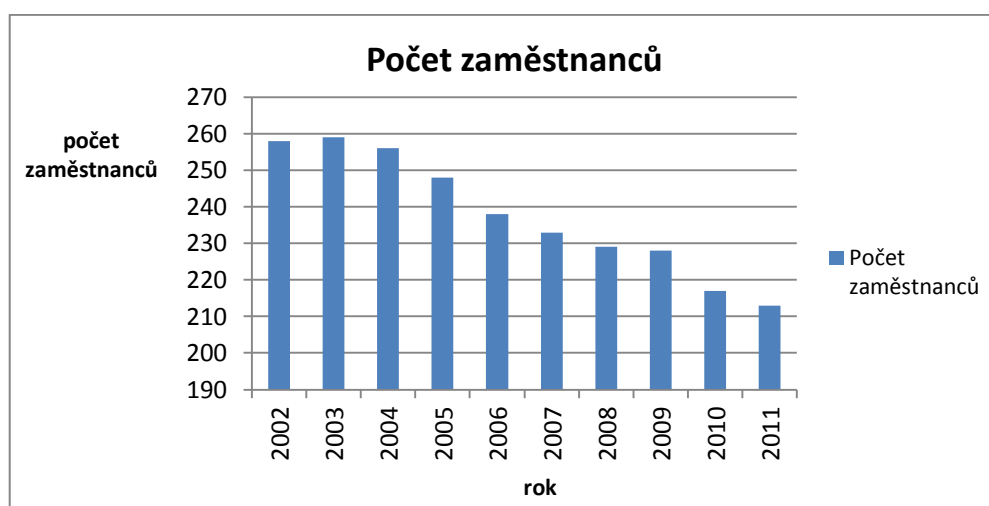
4.3 Personální údaje

Údaje o počtech zaměstnanců v průběhu posledních několika let obsahují Tabulky 1 a 2. Z grafu na Obrázku 7 je patrné, že během posledních devíti let počet zaměstnanců klesl, především počet řidičů autobusů, a to v rámci šetření nákladů a díky optimalizaci jízdních řádů.

Tabulka 1: Vývoj celkového počtu zaměstnanců v letech 2002 až 2011

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet zaměstnanců	258	259	256	248	238	233	229	228	217	213

Zdroj: [5]

Obrázek 7: Vývoj celkového počtu zaměstnanců v letech 2002 až 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2: Vývoj počtu THP, dělníků a řidičů od roku 2007 do roku 2011

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Technicko-hospodářští pracovníci	27	26	26	26	25
Dělníci	65	61	59	58	59
Řidiči	141	142	143	133	129

Zdroj: [5]

4.4 Poměrové ukazatele

V této kapitole je nastíněna současná situace hospodaření podniku pomocí poměrových ukazatelů – ukazatelů likvidity, aktivity, rentability a zadluženosti. Všechny tyto ukazatele byly počítány podle [10, str. 113-116].

Tabulka 3: Poměrové ukazatele v letech 2006 až 2010

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010
Běžná likvidita	3,18	2,98	3,79	2,39	2,39
Rychlá likvidita	2,30	2,19	2,77	1,40	1,46
Okamžitá likvidita	0,63	0,85	1,53	0,31	0,59
Obrat aktiv	0,55	0,52	0,48	0,41	0,46
Obrat zásob	19,95	17,31	16,76	14,26	14,30
Doba obratu zásob (dny)	18,05	20,79	21,48	25,25	25,18
Doba obratu pohledávek (dny)	34,60	35,56	26,12	27,66	23,94
ROA (%)	0,32	0,99	0,25	-5,00	-2,52
ROE (%)	0,35	1,11	0,30	-5,70	-2,73
ROS (%)	0,58	1,91	0,53	-12,22	-5,42
Zadluženost (%)	7,26	9,22	12,97	15,23	13,36
Úrokové krytí	5,93	243,47	3,71	-20,17	-13,10

Zdroj: vlastní zpracování

Jak vyplývá z Tabulky 3, hodnoty běžné likvidity v letech 2006 až 2008 jsou s ohledem na doporučené hodnoty, které činí 1,5 - 2,5, příliš vysoké. V letech 2009 a 2010 jsou hodnoty běžné likvidity již přijatelné. Také hodnoty rychlé likvidity se v letech 2006 až 2008 pohybují vysoko nad horní hranicí doporučených hodnot, které jsou pro rychlou likviditu 1 – 1,5. Rovněž v letech 2009 a 2010 jsou hodnoty již v optimu. Hodnoty okamžité likvidity se pohybují okolo doporučené hodnoty 0,5 s výjimkou v roce 2008, kdy je hodnota velmi vysoká.

Nejvyšší hodnoty všech tří stupňů likvidity nastaly v roce 2008. Vysoká likvidita je obecně výhodná pro věřitele. Pro věřitele vysoká likvidita znamená schopnost dostát svým závazkům. Totéž je i v zájmu zákazníků a dodavatelů. [20, str. 101]

Z Tabulky 3 je patrné, že obrat aktiv v DPMD má velmi nízkou hodnotu, a dokonce v letech klesá až na výjimku v roce 2010, kdy hodnota mírně stoupla. Z obratu zásob lze vyčíst, kolik obrátek za rok zásoby udělají. V roce 2006 to bylo téměř 20 obrátek, hodnota ukazatele však bohužel během let klesá a v roce 2010 to bylo 14 obrátek. Doba obratu zásob se pohybuje mezi 18 až 26 dny, a ačkoliv v letech spíše stoupá, jedná se o příznivý výsledek. Podle údajů v Tabulce 3 je doba obratu pohledávek v rozmezí mezi 10 až 15 dny. Doporučená hodnota pro tento ukazatel je 30 dní. V DPMD je hodnota ukazatele dokonce kratší.

Nejvyšší nárůst hodnoty všech tří vybraných ukazatelů rentability ROA, ROE i ROS nastal v roce 2007, kdy společnost dosáhla nejvyššího zisku (3 672 tis. Kč). Jak je patrné z Tabulky 3, společnost DPMD byla v letech 2006 až 2008 zisková a v letech 2009 a 2010 vykázala ztrátu.

U ukazatelů rentability je těžké určit doporučené hodnoty, protože to se liší v každém odvětví. Obecně se dá říci, že je vhodné, aby ukazatele v čase rostly. [20, str. 100]

Ukazatele rentability v DPMD v čase nerostou a v letech 2009 a 2010 jsou dokonce hodnoty ukazatelů záporné. V těchto letech tedy situace podniku nebyla příznivá.

Jak vyplývá z výpočtů v Tabulce 3, zadluženost podniku je až nezvykle nízká. To je velmi výhodné pro věřitele. Společnost má možnost v dalších letech více financovat z cizích zdrojů.

Doporučenou hodnotu, která říká, že ukazatel úrokového krytí má být vyšší než 5, splňoval tento ukazatel v roce 2006, v roce 2007 je jeho hodnota velmi vysoká a v letech 2008 až 2010 je hodnota ukazatele pod doporučenou hranicí. Do roku 2007 měla společnost jen jeden dlouhodobý bankovní úvěr. V roce 2008 byla hodnota ukazatele ovlivněna tím, že byl společnosti bankou poskytnut investiční úvěr. Od roku 2009 má společnost také revolvingový úvěr. V letech 2009 a 2010 navíc společnost vykázala ztrátu. V těchto letech mohla mít problém s vytvářením potřebného zisku pro krytí úroků z půjček.

5 ANALÝZA NÁKLADŮ A VÝNOSŮ DPMD A. S.

Základem analýzy nákladů a výnosů je horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty za sledované období. Analýza výsledovky bude v této kapitole doplněna analýzou rozvahy. Autorka ve své práci analyzuje období od roku 2006 do roku 2010.

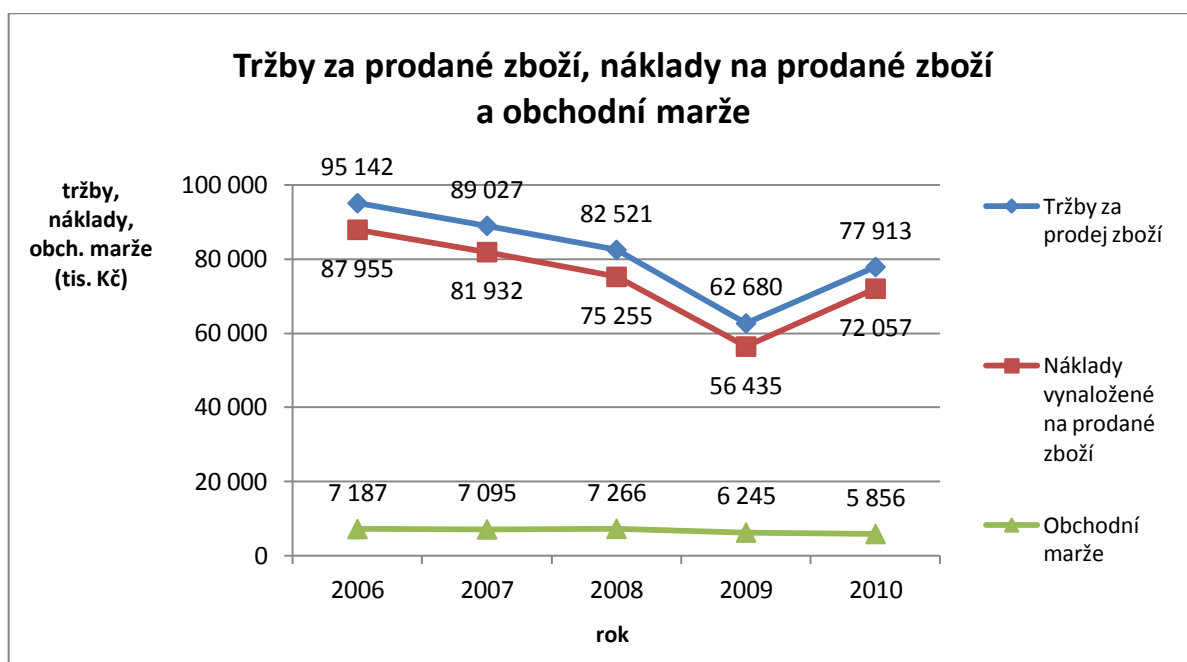
5.1 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Tabulka 4 obsahuje horizontální analýzu výsledovky. Výkaz zisku a ztráty podniku je obsažen v Příloze B.

Tabulka 4: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (tis. Kč)

Položka		Absolutní změna (tis. Kč)				Relativní změna (%)			
		2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
I.	Tržby za prodej zboží	-6 115	-6 506	-19 841	15 233	-6,43	-7,31	-24,04	24,30
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	-6 023	-6 677	-18 820	15 622	-6,85	-8,15	-25,01	27,68
+	Obchodní marže	-92	171	-1 021	-389	-1,28	2,41	-14,05	-6,23
II.	Výkony	-1 294	2 263	-13 870	-3 139	-1,24	2,20	-13,20	-3,44
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	-1 300	2 246	-13 853	-3 132	-1,25	2,19	-13,19	-3,44
B.	Výkonová spotřeba	1 947	6 354	-15 869	1 196	2,62	8,34	-19,22	1,79
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	1 375	6 447	-15 251	-1 389	2,12	9,74	-21,00	-2,42
B. 2.	Služby	572	-93	-618	2 585	6,04	-0,93	-6,21	27,71
+	Přidaná hodnota	-3 333	-3 920	978	-4 724	-9,01	-11,64	3,29	-15,37
C.	Osobní náklady	3 826	3 051	3 839	-4 849	4,88	3,71	4,50	-5,44
C. 1.	Mzdové náklady	2 865	2 337	3 459	-4 090	5,22	4,05	5,76	-6,44
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	-604	-41	193	193	-31,92	-3,18	15,48	13,40
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	975	655	26	-464	4,70	3,02	0,12	-2,07
C. 4.	Sociální náklady	590	100	161	-488	69,91	6,97	10,50	-28,79
E.	Odpisy DNM a DHM	-7 685	4 020	4 141	1 210	-23,83	16,37	14,49	3,70
III.1.	Tržby z prodeje DM	2 944	-3 005	2 889	-2 606	745,32	-90,00	864,97	-80,86
F. 1.	ZC prodaného DM	3 486	-3 486	14 809	-14 097	100,00	-100,00	100,00	-95,19
IV.	Ostatní provozní výnosy	4 827	5 287	-1 423	-1 173	6,19	6,39	-1,62	-1,35
H.	Ostatní provozní náklady	1 456	53	-103	325	766,32	3,22	-6,06	20,36
*	Provozní VH	708	-2 137	-19 932	-25 433	16,73	-43,26	-711,10	51,52
*	Finanční VH	2 093	-729	-336	255	86,27	-218,92	-31,64	18,24
**	VH za běžnou činnost	2 525	-2 684	-19 792	8 960	220,14	-73,09	-2003,24	47,65
*	Mimořádný VH	0	0	0	844	0,00	0,00	0,00	100,00
***	VH za účetní období	2 525	-2 684	-19 792	9 804	220,14	-73,09	-2003,24	52,14
****	VH před zdaněním	2 801	-2 866	-20 268	9 924	155,09	-62,21	-1164,16	53,57

Zdroj: vlastní zpracování

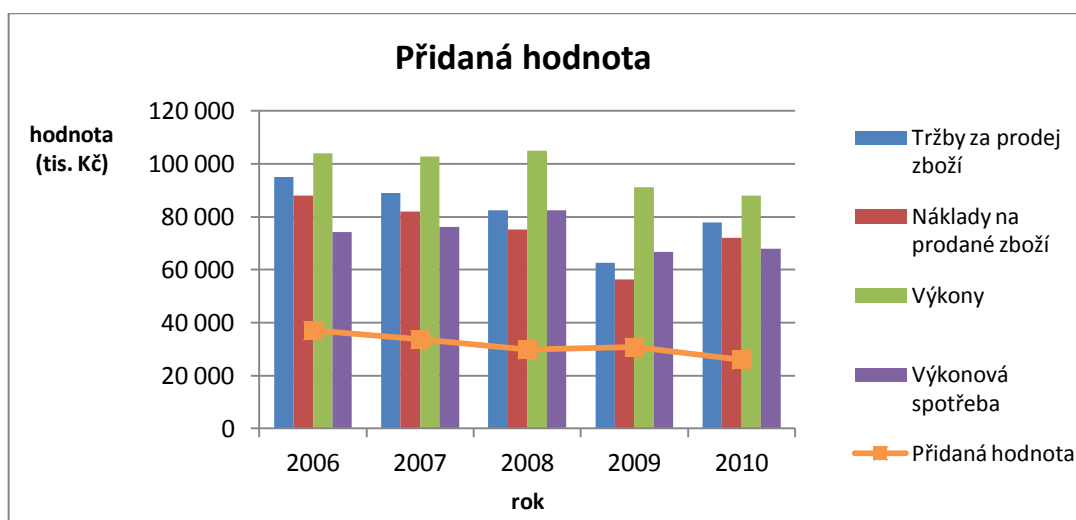
Obrázek 8: Tržby za prodané zboží, náklady na prodané zboží a obchodní marže

Zdroj: vlastní zpracování

Z Obrázku 8 je patrné, že vývoj tržeb za prodej zboží koresponduje s vývojem nákladů vynaložených na prodané zboží. Položka tržeb za prodané zboží je tvořena především prodejem pohonných hmot na čerpací stanici. Největší výkyvy ve vývoji tržeb za prodané zboží nastaly v letech 2009 a 2010. Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty v Tabulce 4 ukazuje, že v roce 2009 tyto tržby poklesly oproti roku 2008 o téměř 20 mil. Kč (v relativním vyjádření o více než 24 %). Důvodem byla finanční krize, v jejímž důsledku tržby za prodej pohonných hmot na čerpací stanici v roce 2009 činily pouze 49 857 tis. Kč, což znamenalo pokles o 20 762 tis. Kč oproti roku 2008, kdy tyto tržby činily 70 619 tis. Kč. V roce 2010 tržby za prodej zboží naopak vzrostly (o částku 15 233 tis. Kč, v relativním vyjádření o 24,3 %).

Vývoj nákladů na prodané zboží byl tedy obdobný, největší rozdíly oproti předchozím letům nastaly v letech 2009 a 2010. Pokles nákladů v roce 2009 oproti předcházejícímu roku činil téměř 19 milionů korun (více než 25 % oproti roku 2008). V roce 2010 pak náklady vzrostly o 15 622 Kč (27,68 %).

Vývoj obchodní marže byl klesající. V roce 2009 její hodnota poklesla dokonce o téměř 15 % oproti roku 2008. Protože v roce 2010 náklady na prodané zboží vzrostly více než tržby za prodané zboží, obchodní marže nerostla, naopak znovu poklesla (o více než 6 %).

Obrázek 9: Tržby a náklady na prodané zboží, výkony, výkonová spotřeba a přidaná hodnota

Zdroj: vlastní zpracování

Z Obrázku 9 je mimo již popsaných tržeb za prodané zboží a nákladů na prodané zboží patrný vývoj výkonů, výkonové spotřeby a přidané hodnoty v letech 2006 až 2010.

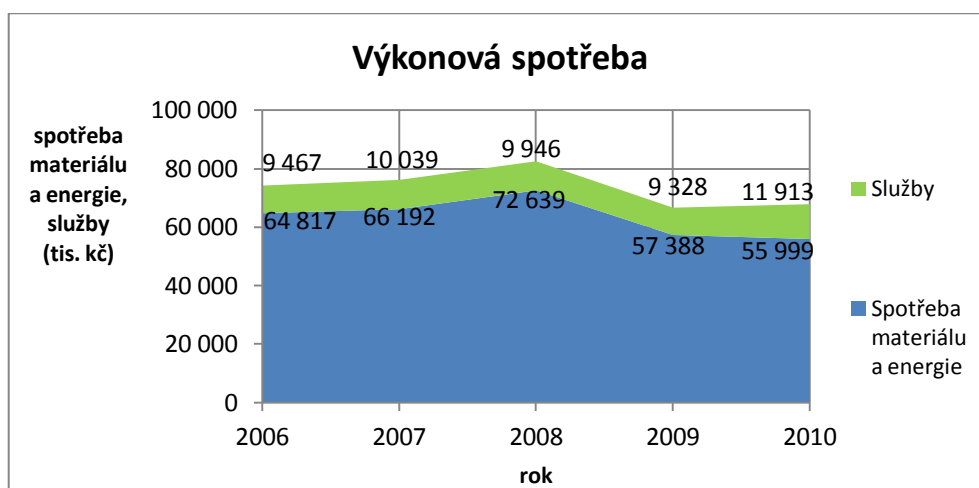
Vývoj výkonů je klesající až na výjimku v roce 2008, kdy došlo k navýšení cen jízdného, a tudíž i tržeb z městské autobusové dopravy. Navýšení cen jízdného je jedním z možných způsobů navýšení tržeb, problémem však zůstává, že efekt není nikdy stoprocentní, protože někteří zákazníci danou službu po navýšení cen přestanou využívat.

Největší výkyv během sledovaného období nastal mezi lety 2008 a 2009, kdy v roce 2009 položka výkonů klesla o 13 870 tis. Kč, což je v relativním vyjádření o 13,2 % oproti roku 2008.

Zatímco položka tržeb za prodej zboží v roce 2010 stoupla, položka tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2010 opět klesla. Klesla však již méně než mezi lety 2008 a 2009. Tempo klesání hodnoty výkonů se podniku podařilo zpomalit provedenou optimalizací jízdních řádů.

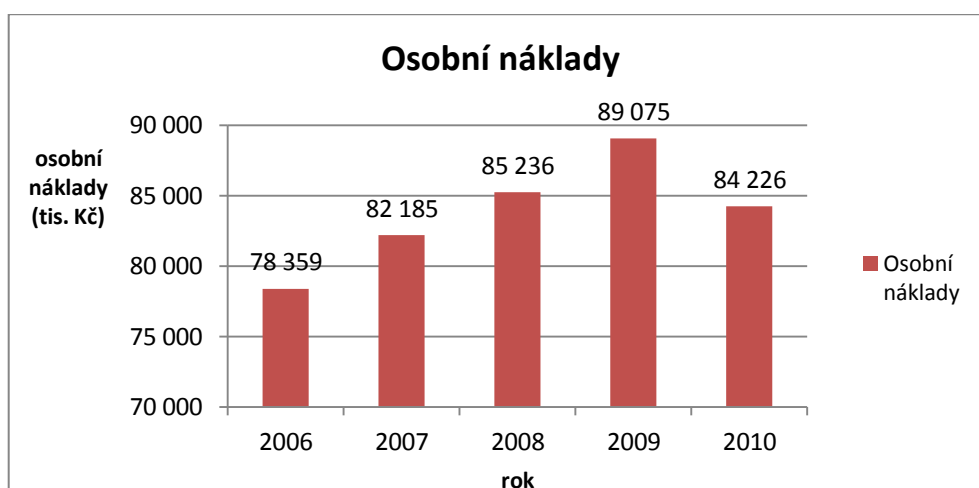
Problém dlouhodobě klesajících tržeb za prodané vlastní výrobky a služby je ve společnosti mimo jiné podmíněn dlouhodobým poklesem počtu obyvatelstva a stárnutím populace v Děčíně. Více o demografickém vývoji na území města Děčína pojednává kapitola 5.1.3 Negativní dopad demografického vývoje města Děčína na tržby DPMD a. s.

Vývoj výkonové spotřeby a jejích složek je podrobněji znázorněn na Obrázku 10. Výrazný nárůst v roce 2008 byl způsoben především rostoucí cenou pohonných hmot. Stejně jako položka výkonů nejvíce klesla v roce 2009, tak i položka výkonové spotřeby nejvíce klesla v tomto roce (o 15 869 tis. Kč, tedy o téměř 20 %).

Obrázek 10: Výkonová spotřeba

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 11: Osobní náklady

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnoty položky osobních nákladů, jejichž vývoj je znázorněn na předcházejícím Obrázku 11, v letech 2006 až 2009 stoupaly, v roce 2010 však došlo k jejich poklesu. Největší položkou osobních nákladů jsou mzdové náklady, jejichž vývoj je také až do roku 2009 rostoucí a po něm pak následuje pokles v roce 2010. Největší výkyvy z procentuelního hlediska v sobě zahrnují sociální náklady a odměny členům orgánů společnosti. Sociální náklady v roce 2007 vzrostly oproti roku 2006 o 590 tis. Kč. Důvodem bylo, že v roce 2006 se zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele účtovalo do položky ostatních finančních nákladů a v roce 2007 se účtovalo již do sociálních nákladů.

V DPMD je každoročně uzavírána kolektivní smlouva. Mimo jiné se v ní vedení podniku s odborovou organizací každý rok dohodne na procentním nárůstu průměrné mzdy pro další

rok, a to především z důvodu rostoucí míry inflace. Procentní nárůsty průměrných mezd v jednotlivých letech jsou uvedeny v Tabulce 5.

Tabulka 5: Procentní nárůsty průměrných mezd v letech 2006 až 2010

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Procentní nárůst průměrné mzdy	3 %	3 %	6 %	6 %	0 %

Zdroj: upraveno podle [28], [29], [30], [31], [32]

Důvodem poklesu osobních nákladů v roce 2010 je tedy nulový nárůst průměrných mezd v kombinaci se snížením počtu zaměstnanců z 228 na 217. Počty zaměstnanců jsou uvedeny v Tabulce 1 v kapitole 4.3 Personální údaje.

Další položkou výkazu zisku a ztráty, která se během let výrazněji mění, jsou odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Je tomu tak v důsledku každoročního obnovení vozového parku DPMD.

Důvodem, proč DPMD každoročně nakupuje nové vozy, ačkoliv jeho výkony stagnují či spíše klesají, jsou kvalitativní požadavky objednatele dopravy na smluvní dopravce. Pro linkovou dopravu, kde objednatelem je Ústecký kraj, platí například tyto podmínky: [4]

- vozidlo nesmí být starší osmi let včetně,
- vozidla musí splňovat emisní normy Euro 3, dále Euro 4, Euro 5 a EEV,
- nejméně 10 % vozidel v linkové dopravě musí být nízkopodlažních,
- nejméně 20 % vozidel v příměstské dopravě musí být nízkopodlažních,
- pokud to oběhy vozidel umožní, je dopravce povinen po dohodě s objednatelem nasadit nízkopodlažní vozidla na konkrétní linky.

V roce 2009 je v položce zůstatková cena dlouhodobého hmotného majetku zaznamenán velký rozdíl vůči ostatním rokům. Byla prodána bývalá sociální a správní budova, jejíž zůstatková cena činila 14 mil. Kč, prodejní cena však byla jen 3 mil. Kč.

Ostatní provozní výnosy tvoří především úhrada prokazatelné ztráty z dopravy, o které více pojednává kapitola 5.2 Úhrada prokazatelné ztráty.

Položku ostatních provozních nákladů tvoří pojištění majetku, odškodnění pracovních úrazů, manka nad normu atd.

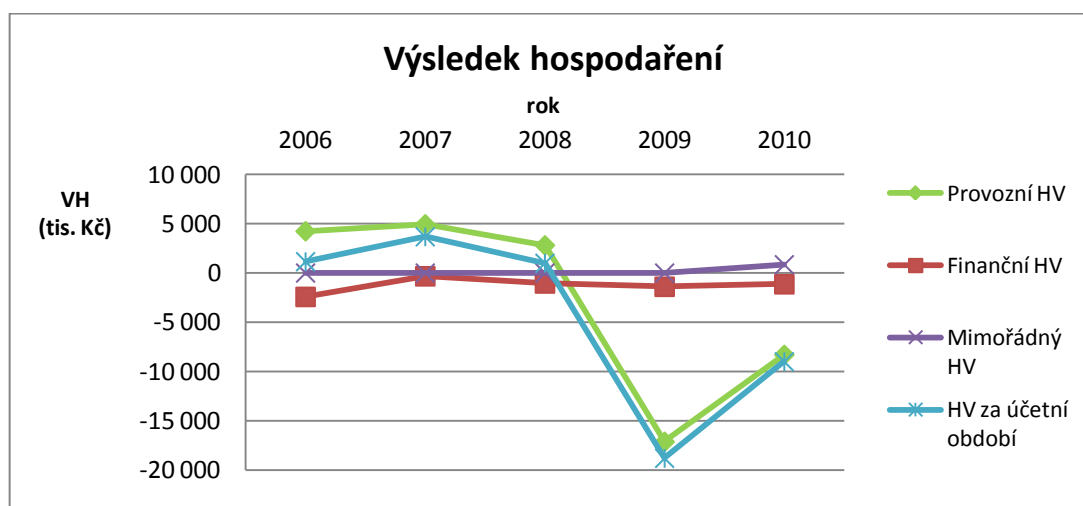
5.1.1 Vývoj hospodářského výsledku v letech 2006 až 2010

Tabulka 6 obsahuje hodnoty dílčích hospodářských výsledků a celkového hospodářského výsledku v letech 2006 až 2010.

Tabulka 6: Vývoj dílčích a celkového VH v letech 2006 až 2010 (tis. Kč)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Provozní výsledek hospodaření	4 232	4 940	2 803	-17 129	-8 304
Finanční výsledek hospodaření	-2 426	-333	-1 062	-1 398	-1 143
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1 147	3 672	988	-18 804	-9 844
Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	0	0	844
Výsledek hospodaření za účetní období	1 147	3 672	988	-18 804	-9 000
Výsledek hospodaření před zdaněním	1 806	4 607	1 741	-18 527	-8 603

Zdroj: upraveno podle [28], [29], [30], [31], [32]

Obrázek 12: Dílčí výsledky hospodaření a výsledek hospodaření za účetní období

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledek hospodaření je v jednotlivých letech tvořen převážně provozním výsledkem hospodaření, proto je průběh provozního výsledku hospodaření a celkového hospodářského výsledku, jak je patrné z Obrázku 12, obdobný. Finanční výsledek v letech 2006 až 2010 je tvořen pouze položkami výnosových a nákladových úroků a ostatních finančních nákladů a výnosů. Mimořádný výsledek hospodaření byl za sledované období vykázán pouze v roce 2010, kdy byly doučtovány neodvedené tržby za období let 2004 až 2010 ve výši 1 041 125 Kč. Z této částky bylo 843 950,70 Kč za roky 2004 až 2009 zaúčtováno jako mimořádné výnosy a 140 892,70 Kč za část roku 2010 jako ostatní provozní výnosy.

V roce 2006 činil hospodářský výsledek za účetní období 1 147 334,96 Kč. DPMD hodnotí tento výsledek jako dobrý, protože ačkoliv už od roku 2005 stoupala cena pohonných hmot a oproti roku 2005 poklesly tržby z městské autobusové dopravy o 2 366 tis. Kč, podnik dosáhl zisku. Ke kladnému hospodářskému výsledku přispělo i ukončení odepisování šestnácti autobusů v předchozím roce, položka odpisů dlouhodobého majetku se v roce 2006 snížila o 4 905 tis. Kč. Pozitivní vliv mělo také zvýšení tržeb za linkovou dopravu o 1 707 tis. Kč.

Způsob rozdělení zisku z roku 2006 v následujícím účetním období udává Tabulka 7.

Tabulka 7: Rozdělení zisku z roku 2006

Položka	Částka
Neuhrazená ztráta z minulých let (odložená daň)	20 592,30 Kč
Rezervní fond	60 334,66 Kč
Sociální fond	600 000,00 Kč
Fond odměn	466 408,00 Kč

Zdroj: [29]

V roce 2007 hospodářský výsledek vzrostl o 2 525 tis. Kč, činil tedy 3 672 276,61 Kč. Tržby z prodeje zboží a náklady na prodané zboží klesly o 6 mil. Kč. Tržby z městské autobusové dopravy v tomto roce opět klesly, a to o 1693 tis. Kč. Naopak tržby z linkové dopravy mírně vzrostly (o 209 tis. Kč).

Příčinou pozitivního vývoje hospodářského výsledku byl především pokles o 7 685 tis. Kč v položce odpisů. Naopak osobní náklady stouply o téměř 4 mil. Kč. Ostatní provozní výnosy se zvýšily o téměř 5 mil. Kč, ostatní provozní náklady však stouply o 1 mil. Kč. Ztráta ve finančním výsledku hospodaření se v tomto období zmenšila o více než 2 mil. Kč.

Způsob rozdělení zisku v následujícím účetním období udává Tabulka 8.

Tabulka 8: Rozdělení zisku z roku 2007

Položka	Částka
Neuhrazená ztráta z minulých let (odložená daň)	2 888 662,00 Kč
Rezervní fond	183 614,61 Kč
Sociální fond	600 000,00 Kč

Zdroj: [30]

V roce 2008 DPMD vytvořil zisk 988 545,52 Kč, tedy o 2 684 tis. Kč menší než v roce 2007. Tržby za prodané zboží a náklady na prodané zboží klesly o více než 6,5 mil. Kč. Protože však náklady na prodané zboží klesly o něco více než tržby za zboží, obchodní marže se zvýšila o 171 tis. Kč.

Hospodaření společnosti v roce 2008 negativně ovlivnila rostoucí cena pohonných hmot. Náklady vynaložené na naftu vzrostly o 4,9 milionu (13,2 %) oproti předchozímu roku. V položce tržeb za městskou autobusovou dopravu se situace oproti roku 2007 zlepšila o 1 279 tis. Kč, protože od 1. ledna 2008 došlo k navýšení cen jízdného. Tržby za linkovou dopravu klesly o 573 tis. Kč. Osobní náklady opět vzrostly o více než 3 mil. Kč oproti roku 2007. Také odpisy vzrostly, a to o 4 mil. Kč. Ztráta z finančního výsledku hospodaření se opět prohloubila (o 729 tis. Kč).

Rozdělení zisku z roku 2008 v následujícím účetním období obsahuje Tabulka 9.

Tabulka 9: Rozdělení zisku z roku 2008

Položka	Částka
Neuhrazená ztráta z minulých let (odložená daň)	339 000,00 Kč
Rezervní fond	49 545,52 Kč
Sociální fond	600 000,00 Kč

Zdroj: [31]

Jak je patrné z grafu na Obrázku 12, v roce 2009 došlo k velkému propadu hodnoty výsledku hospodaření podniku. Podnik v tomto roce vykázal ztrátu 18 804 243,02 Kč. Hlavní příčinou byl prodej bývalé sociální a správní budovy. Její zůstatková cena činila více než 14 mil. Kč, byla však prodána jen za 3 miliony Kč. Navíc v tomto roce poklesly jak tržby za městskou autobusovou dopravu (o 2 342 tis. Kč), tak i tržby za linkovou dopravu (o 3 937 tis. Kč). Výkony celkově se snížily o 13,87 mil. Kč. Výkonová spotřeba se snížila o 15,8 mil. Kč.

V roce 2009 radikálně klesly tržby i náklady na prodané zboží, obchodní marže klesla o 1 mil. Kč. Osobní náklady znovu stouply o téměř 4 mil. Kč. Stouply také odpisy, o více než 4 mil. Kč.

Na úhradu ztráty z roku 2009 byly použity ostatní kapitálové fondy.

I v roce 2010 podnik dosáhl ztráty. Ta činila 9 mil. Kč, byla však o 900 tis. Kč menší, než byl podnikový plán. V roce 2010 stouply tržby za prodané zboží, stouply však i náklady na prodané zboží a ve výsledku se obchodní marže snížila oproti roku 2009 o necelých 400 tis. Kč. I v tomto roce tržby z městské autobusové a linkové dopravy klesaly. U MAD to bylo o 903 tis. Kč, u linkové dopravy dokonce o 1 181 tis. Kč. V hospodaření společnosti se pozitivně projevila optimalizace jízdniců uskutečněná již v prosinci roku 2009, díky níž se podařilo uspořit provozní náklady o téměř 3 mil. Kč.

Rovněž na úhradu ztráty z roku 2010 byly použity ostatní kapitálové fondy.

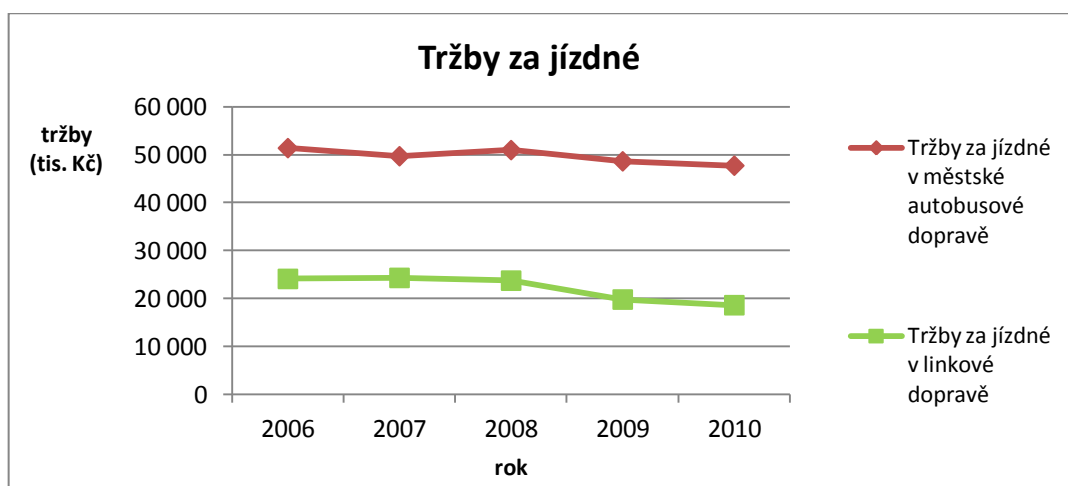
5.1.2 Tržby za jízdné v městské autobusové a linkové dopravě

Celkové částky tržeb za jízdné v městské autobusové dopravě a v linkové dopravě jsou obsaženy v Tabulce 10. Jejich vývoj v letech 2006 až 2010 je patrný z Obrázku 13.

Tabulka 10: Tržby za jízdné v letech 2006 až 2010 (tis. Kč)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Tržby za jízdné v MAD	51 380	49 687	50 966	48 624	47 721
Tržby za jízdné v linkové dopravě	24 107	24 316	23 743	19 806	18 625

Zdroj: upraveno podle [28], [29], [30], [31], [32]

Obrázek 13: Tržby za jízdné

Zdroj: vlastní zpracování

Klesající tendenci vývoje tržeb za jízdné v městské autobusové dopravě přerušilo navýšení cen jízdného s platností od roku 2008. V dalších letech se tržby opět snižují.

Tržby za jízdné v linkové dopravě v roce 2007 mírně stouply, poté klesají. Důvodem toho, že v roce 2008 klesly tržby za linkovou dopravu, ačkoliv došlo k navýšení jízdného, může být fakt, že při navýšení jízdného vždy určité procento zákazníků přestane tuto dopravu využívat. Z toho vyplývá, že navýšení jízdného jako způsob zvýšení tržeb má své výhody, ale také nevýhody. Dopravce vždy musí počítat s určitým procentem cestujících, kteří přestanou jeho služby využívat a přesunou se ke konkurenci či začnou jezdit autem nebo vlakem.

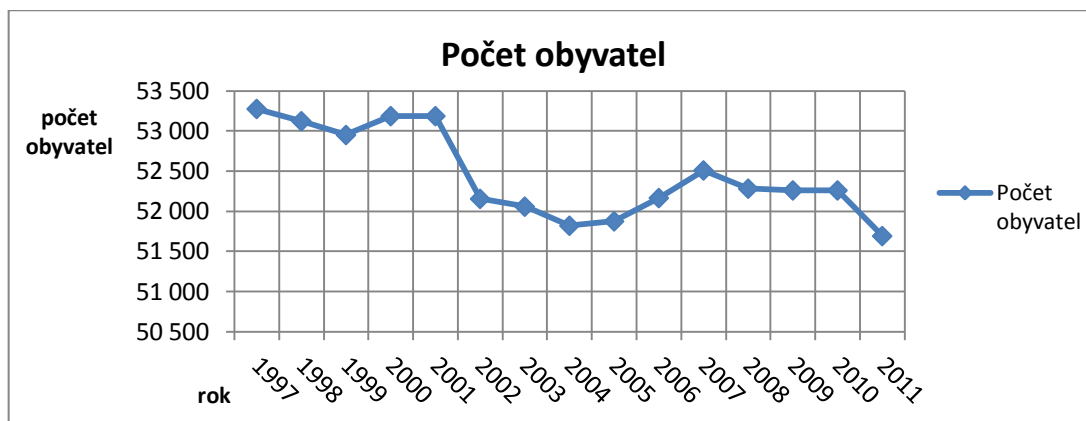
5.1.3 Negativní dopad demografického vývoje města Děčína na tržby DPMD a. s.

Údaje o počtu obyvatelstva a průměrném věku obyvatel v posledních 15 letech obsahuje Tabulka 11.

Tabulka 11: Vývoj počtu a průměrného věku obyvatel města Děčína v letech 1997 až 2011

Rok	Počet obyvatel	Průměrný věk	Rok	Počet obyvatel	Průměrný věk
1997	53 276	37,6 let	2005	51 875	39,8 let
1998	53 123	37,9 let	2006	52 165	39,9 let
1999	52 951	38,2 let	2007	52 509	40,0 let
2000	53 186	38,5 let	2008	52 282	40,2 let
2001	53 186	38,9 let	2009	52 260	40,4 let
2002	52 155	39,1 let	2010	52 260	40,4 let
2003	52 058	39,3 let	2011	51 691	40,6 let
2004	51 820	39,6 let			

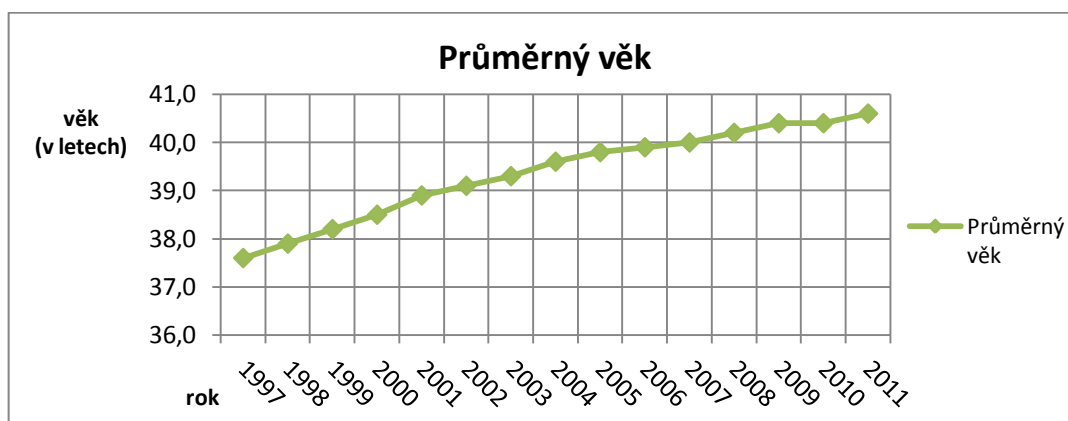
Zdroj: [18], [19]

Obrázek 14: Vývoj počtu obyvatel v Děčíně v letech 1997 až 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatelstva v Děčíně není příznivý. Jak je patrné z Obrázku 14, na kterém je graficky zobrazen vývoj za posledních 15 let, má klesající tendenci. Tento vývoj má negativní dopad na tržby DPMD, který je smluvním dopravcem města Děčína a provozuje zde městskou autobusovou dopravu.

Obrázek 15: Vývoj průměrného věku obyvatel města Děčína od roku 1997 do roku 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tabulky 11 vyplývá, že průměrný věk obyvatel v Děčíně se za posledních 15 let zvýšil o celé 3 roky. Průběh vývoje průměrného věku obyvatel města Děčína je graficky znázorněn na Obrázku 15. I tento trend má na tržby DPMD negativní dopad. Lidé v produktivním věku využívají městskou hromadnou dopravu méně než žáci a studenti. Osoby do 15 let navíc neplatí plné jízdné. Také senioři mají výrazné slevy na jízdném (v určitém pásmu dokonce za přepravu neplatí vůbec). Tržby proto při stárnutí populace mají tendenci klesat. Údaje o počtech obyvatel v jednotlivých věkových skupinách jsou obsaženy v Tabulce 12. Vyplývá z ní, jak se od roku 2001 do roku 2010 proměnila věková struktura obyvatelstva města Děčína. Populace Děčína stárne. Osob nad 65 let je v Děčíně od roku 2010 již více než osob do 14 let věku.

Tabulka 12: Počet obyvatel města Děčína v různých věkových skupinách v roce 2001 a 2010

Věkové skupiny	0 - 14 let		15 - 64 let		65 a více let		Podíl ve věku (%)		
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	0 - 14	15 - 64	65 +
2001	4 286	4 067	18 517	18 527	2 615	4 321	16,0	70,8	13,3
2010	3 980	3 895	18 004	17 874	3 152	4 786	15,2	69,4	15,4
Rozdíl	-306	-172	-513	-653	537	465	-0,8	-1,4	2,1

Zdroj: [34]

5.2 Úhrada prokazatelné ztráty

„Pro zajištění dopravní obslužnosti mohou stát, kraje a obce (dále jen „objednatel“) poskytovat veřejné služby v přepravě cestujících samy, nebo uzavírat smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících s dopravci, kteří jsou provozovateli dopravy podle jiných právních předpisů.“ [36] Takovým smluvním dopravcem je i DPMD.

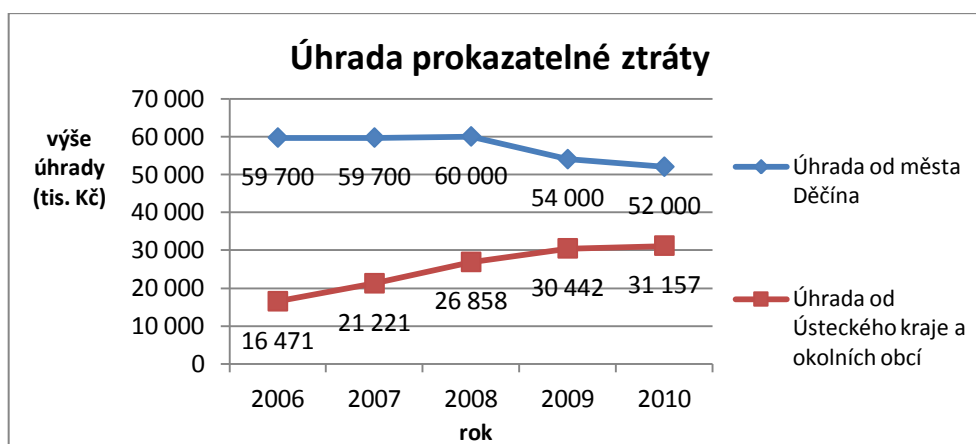
Cena dopravního výkonu se skládá z tržeb a z tzv. prokazatelné ztráty, kterou hradí objednatel. Objednateli služby jsou v případě DPMD město Děčín, Ústecký kraj a obce v okolí Děčína. Prokazatelná ztráta je „rozdílem mezi součtem ekonomicky oprávněných nákladů vynaložených dopravcem na plnění závazků veřejné služby a přiměřeného zisku vztahujícího se k těmto nákladům a mezi tržbami a výnosy dosaženými dopravcem při plnění závazků veřejné služby“. [35]

Úhrada prokazatelné ztráty je součástí ostatních provozních výnosů ve výsledovce.

Tabulka 13: Úhrada prokazatelné ztráty od města Děčína a Ústeckého kraje a okolních obcí

Úhrada prokazatelné ztráty (tis. Kč)	2006	2007	2008	2009	2010
Město Děčín	59 700	59 700	60 000	54 000	52 000
Ústecký kraj a okolní obce	16 471	21 221	26 858	30 442	31 157

Zdroj: upraveno podle [28], [29], [30], [31], [32]

Obrázek 16: Úhrada prokazatelné ztráty

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.1 Úhrada prokazatelné ztráty od města Děčína

Výši úhrady prokazatelné ztráty v letech 2006 až 2010 obsahuje Tabulka 13. O uznání oprávněných nákladů vykázaných podnikem a výši přiměřeného zisku rozhoduje objednatel dopravy. Jak lze z grafu na Obrázku 16 vyčíst, úhrada prokazatelné ztráty za městskou autobusovou dopravu od města Děčína byla v letech 2006 až 2008 na téměř stejné úrovni. V roce 2009 však prudce klesla a poklesla dále i v roce 2010. Podnik zareagoval optimalizací jízdních řádů na konci roku 2009, čímž se mu podařilo snížit počet ujetých kilometrů v roce 2010 a tím snížit i provozní náklady.

5.2.2 Úhrada prokazatelné ztráty od Ústeckého kraje a okolních obcí

Ústecký kraj, který zajišťuje základní dopravní obslužnost v kraji, a okolní obce, které si objednávají službu (dopravu) dle vlastních zájmů, potřeb a možností a zajišťují ostatní dopravní obslužnost, hradí prokazatelnou ztrátu z linkové dopravy. Vývoj částek úhrady prokazatelné ztráty, které podniku poskytly Ústecký kraj a obce v okolí města Děčína, v letech 2006 až 2010 je znázorněn na Obrázku 16. Mezi lety 2006 a 2007 se složení obcí, které si objednaly služby DPMD a poté podniku uhradily prokazatelnou ztrátu, částečně obměnilo. V roce 2006 to byly obce Těchlovice, Liboucheč, Malšovice, Jílové u Děčína, Benešov nad Ploučnicí, Heřmanov, Ludvíkovice, Kámen, Bynovec, Arnoltice, Labská Stráň, Růžová, Malá Veleň, Janov, Františkov nad Ploučnicí, Valkeřice a Verneřice. V roce 2007 se jednalo o Těchlovice, Kytlice, Ludvíkovice, Kámen, Bynovec, Arnoltice, Labská Stráň, Hřensko a oblast České Švýcarsko. Složení obcí hradících prokazatelnou ztrátu zůstalo stejné i v letech 2008, 2009 a 2010.

V roce 2008 došlo k velkému nárůstu ceny nafty. Mimo úhrady prokazatelné ztráty Ústecký kraj podniku poskytl také částku 382 tis. Kč na nepředvídatelné náklady na pohonné hmoty. [28], [29], [30], [31], [32]

5.3 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Tabulka 14 obsahuje vertikální analýzu výkazu zisku a ztráty. Jako základ pro výpočet vertikální analýzy byly použity tržby za vlastní výrobky a služby, protože tato položka v sobě zahrnuje hlavní činnost podniku – provozování městské autobusové a linkové dopravy.

Tabulka 14: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Položka		2006	2007	2008	2009	2010
I.	Tržby za prodej zboží	91,43%	86,64%	78,59%	68,76%	88,52%
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	84,52%	79,73%	71,67%	61,91%	81,86%
+	Obchodní marže	6,91%	6,90%	6,92%	6,85%	6,65%
II.	Výkony	100,05%	100,05%	100,07%	100,06%	100,05%
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
B.	Výkonová spotřeba	71,39%	74,18%	78,65%	73,19%	77,15%
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	62,29%	64,41%	69,18%	62,96%	63,62%
B. 2.	Služby	9,10%	9,77%	9,47%	10,23%	13,53%
+	Přidaná hodnota	35,57%	32,77%	28,34%	33,72%	29,55%
C.	Osobní náklady	75,30%	79,98%	81,17%	97,72%	95,69%
C. 1.	Mzdové náklady	52,75%	56,20%	57,23%	69,72%	67,55%
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	1,82%	1,25%	1,19%	1,58%	1,86%
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	19,93%	21,13%	21,30%	24,56%	24,91%
C. 4.	Sociální náklady	0,81%	1,40%	1,46%	1,86%	1,37%
E.	Odpisy DNM a DHM	30,99%	23,90%	27,22%	35,90%	38,55%
III.1.	Tržby z prodeje DM	0,38%	3,25%	0,32%	3,54%	0,70%
F. 1.	ZC prodaného DM	0,00%	3,39%	0,00%	16,25%	0,81%
IV.	Ostatní provozní výnosy	74,92%	80,57%	83,88%	95,07%	97,12%
H.	Ostatní provozní náklady	0,18%	1,60%	1,62%	1,75%	2,18%
*	Provozní VH	4,07%	4,81%	2,67%	-18,79%	-9,43%
*	Finanční VH	-2,33%	-0,32%	-1,01%	-1,53%	-1,30%
**	VH za běžnou činnost	1,10%	3,57%	0,94%	-20,63%	-11,18%
*	Mimořádný VH	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,96%
***	VH za účetní období	1,10%	3,57%	0,94%	-20,63%	-10,22%
****	VH před zdaněním	1,74%	4,48%	1,66%	-20,33%	-9,77%

Zdroj: vlastní zpracování

Položky tržeb za prodané zboží a tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb jsou v případě DPMD podobně vysoké. Tržby za prodej zboží mají v jednotlivých letech hodnotu okolo 70 až 90 % hodnoty tržeb za prodané vlastní výroky a služby. Lze tedy říci, že se jedná o podnik služeb a obchodní podnik zároveň.

Jak vyplývá z Tabulky 14, další položkou procentuelně výraznou vzhledem k základu jsou náklady na prodané zboží, které s tržbami za prodané zboží souvisejí.

S tržbami za prodej vlastních výrobků a služeb pak souvisí výkonová spotřeba. Jak vyplývá z Tabulky 14, výkonová spotřeba vzhledem k tržbám na prodej vlastních výrobků a služeb do roku 2008 rostla. V roce 2009 došlo k poklesu, což mohlo souviset především s realizovanou optimalizací jízdnicích řádů.

Přidaná hodnota činí ve všech letech sledovaného období okolo 30 % v porovnání se základem, kterým jsou tržby za prodané vlastní výrobky a služby.

Vysokými položkami výkazu zisku a ztráty jsou také osobní náklady, které mají v letech 2006 až 2010 okolo 75 až 95 % hodnoty základu, dále odpisy, jejichž hodnota činí

okolo 30 % v jednotlivých letech vůči základu, a také ostatní provozní výnosy, které dosahují dokonce okolo 75 až 95 % hodnoty základu. Ostatní provozní výnosy tvoří úhrada prokazatelné ztráty od objednatele služby (dopravy), náhrady od pojišťovny za pracovní úrazy a nehody, smluvní pokuty atd.

5.4 Horizontální a vertikální analýza rozvahy DPMD a. s.

Analýza rozvahy zahrnuje horizontální analýzu aktiv a pasiv a vertikální analýzu aktiv a pasiv.

5.4.1 Horizontální analýza aktiv

Tabulka 15 obsahuje horizontální analýzu aktiv. Rozvahu podniku obsahuje Příloha C.

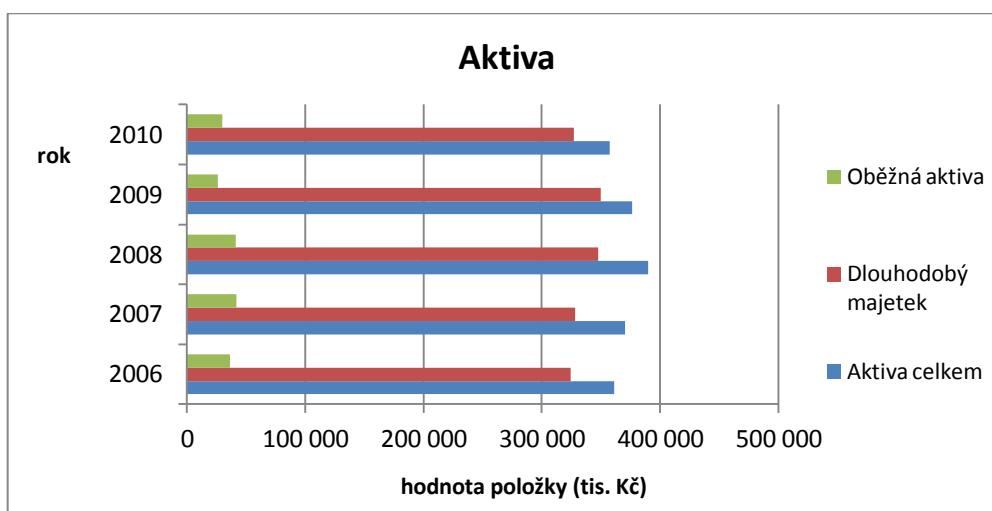
Tabulka 15: Horizontální analýza aktiv

Položka		Absolutní změna (tis. Kč)				Relativní změna (%)			
		2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	AKTIVA CELKEM	9 240	19 324	-13 411	-18 811	2,56	5,22	-3,44	-5,00
B.	DM	3 642	19 722	2 200	-22 901	1,12	6,01	0,63	-6,54
B. I.	DNM	-184	-80	-55	0	-57,68	-59,26	-100,00	0,00
B. II.	DHM	3 826	19 802	2 255	-22 901	1,18	6,04	0,65	-6,54
1.	Pozemky	-26	5	-348	-44	-0,24	0,05	-3,22	-0,42
2.	Stavby	-9 686	-6 282	-20 552	-6 782	-4,24	-2,87	-9,67	-3,53
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	13 526	26 078	23 177	-16 077	15,94	26,51	18,62	-10,89
B. III.	DFM	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	Oběžná aktiva	5 613	-375	-15 554	4 076	15,46	-0,89	-37,43	15,68
C. I.	Zásoby	1 092	109	-399	819	10,94	0,98	-3,57	7,59
1.	Materiál	377	34	-435	247	5,75	0,49	-6,24	3,78
5.	Zboží	715	75	36	572	20,88	1,81	0,85	13,46
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	0	-60	0	200	0,00	-100,00	0,00	100,00
C. III.	Krátkodobé pohledávky	-203	-5 278	-1 785	-985	-1,06	-27,95	-13,12	-8,33
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	4 724	4 854	-13 370	4 042	65,74	40,76	-79,75	119,09
1.	Peníze	-465	-80	186	-294	-32,47	-8,27	20,97	-27,40
2.	Účty v bankách	5 189	4 934	-13 556	4 336	90,18	45,09	-85,38	186,82
D. I.	Časové rozlišení	-15	-23	-57	14	-3,13	-4,96	-12,93	3,65

Zdroj: vlastní zpracování

Z následujícího Obrázku 17 je patrný vývoj celkových aktiv v letech 2006 až 2010 a jejich dvou nejvýraznějších položek – dlouhodobého majetku a oběžných aktiv. Hodnota celkových aktiv zůstává v jednotlivých letech stále na srovnatelné úrovni s největším výkyvem oproti předcházejícímu roku jen o 5,22 % v roce 2008.

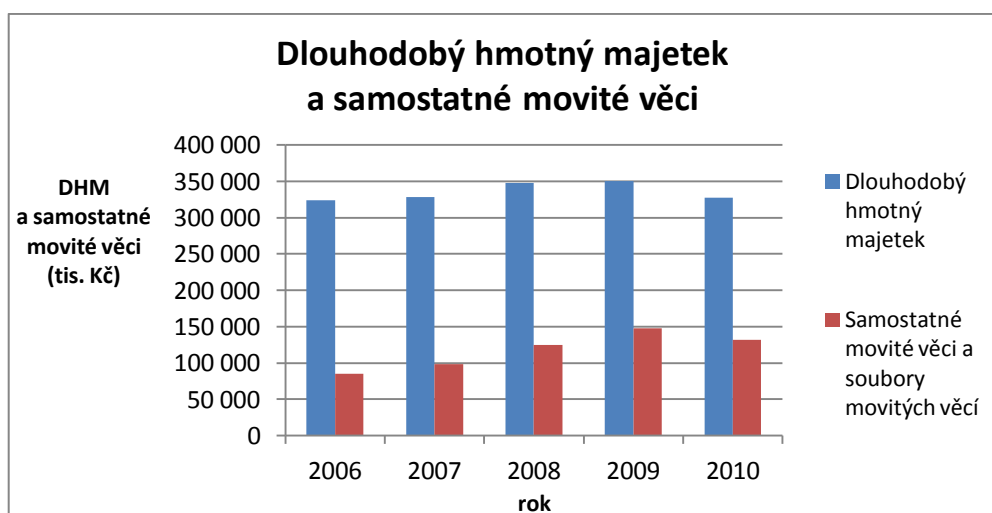

Obrázek 17: Celková aktiva, dlouhodobý majetek a oběžná aktiva

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj dlouhodobého majetku ve sledovaném období je velmi stabilní. Rozdíly mezi jednotlivými lety nejsou větší než 7 %. Většinu dlouhodobého majetku tvoří dlouhodobý hmotný majetek. Vývoj této položky ve sledovaném období znázorňuje graf na Obrázku 18. Dále je zde znázorněn samostatný movitý majetek, který spolu se stavbami tvoří podstatnou část hodnoty dlouhodobého hmotného majetku.

Obrázek 18: DHM a položka samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí

Zdroj: vlastní zpracování

Položka samostatného movitého majetku zahrnuje především vozidla sloužící k provozování městské autobusové a linkové dopravy. Každoročně je vozový park podniku obnovován. Přírůstky a úbytky autobusů v jednotlivých letech jsou tyto:

- r. 2006 – 6 autobusů nakoupeno,
- r. 2007 – 6 autobusů nakoupeno,

- r. 2008 – 9 autobusů nakoupeno (včetně jednoho zájezdového a jednoho historického),
- r. 2009 – 9 autobusů nakoupeno, 11 autobusů prodáno či vyřazeno,
- r. 2010 – 3 autobusy nakoupeny, 4 autobusy prodány nebo vyřazeny.

V roce 2010 DPMD vlastnil 82 autobusů včetně jednoho historického a dvou zájezdových.

K financování samostatného movitého majetku byly využity především dotace a úvěry. Více o investičních dotacích Ministerstva dopravy ČR pojednává následující podkapitola 5.4.2 Dotace na investiční účely.

Hodnota oběžných aktiv během let kolísá. V roce 2007 je z Tabulky 15 patrný nárůst o více než 15 %, v roce 2008 se hodnota drží na téměř stejné úrovni, v roce 2009 hodnota naopak klesá dokonce o více než 37 % a v roce 2010 hodnota opět roste o více než 15 %. Největší položkou oběžných aktiv jsou zásoby, které jsou ve všech letech tvořeny pouze materiálem a zbožím.

Další výraznou položkou v aktivech jsou krátkodobé pohledávky. Jejich trend je během sledovaného období klesající.

Další položkou s výraznějšími výkyvy během let 2006 až 2010 je krátkodobý finanční majetek. Jeho výrazný pokles (resp. pokles finančních prostředků na účtech v bankách) v roce 2009 nebyl záměrem.

5.4.2 Dotace na investiční účely

Ve sledovaném období DPMD čerpal z programu na obnovu vozidel veřejné dopravy, vyhlášeného Ministerstvem dopravy ČR, dotace na investiční účely. Jednotlivé částky jsou uvedeny v Tabulce 16.

Tabulka 16: Dotace na investiční účely od Ministerstva dopravy ČR

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Dotace (tis. Kč)	12 587	3 200	10 119	3 600	2 400

Zdroj: upraveno podle [28], [29], [30], [31], [32]

V roce 2006 DPMD dostal dotaci od Ministerstva dopravy ČR ve výši 12 287 tis. Kč na zakoupení pěti nízkopodlažních autobusů.

V roce 2007 se podniku podařilo získat dotaci 2,3 mil. Kč na nákup jednoho městského autobusu a 600 tis. Kč na pořízení linkového autobusu z programu pro obnovu vozidel veřejné autobusové dopravy Ministerstva dopravy ČR. Město Děčín v tomto roce dotovalo nákup tří autobusů částkou 300 tis. Kč.

Další rok DPMD opět získal dotaci od Ministerstva dopravy ČR, tentokrát ve výši 10,1 mil. Kč na pořízení sedmi vozů.

V roce 2009 to pak byla částka 3,6 mil. Kč na pořízení tří autobusů z programu obnovy vozidel veřejné autobusové dopravy.

Podnik v roce 2010 získal od Ministerstva dopravy ČR dotaci ještě 2,4 mil. Kč na obnovu vozového parku, v roce 2011 však již tento program skončil. [28], [29], [30], [31], [32]

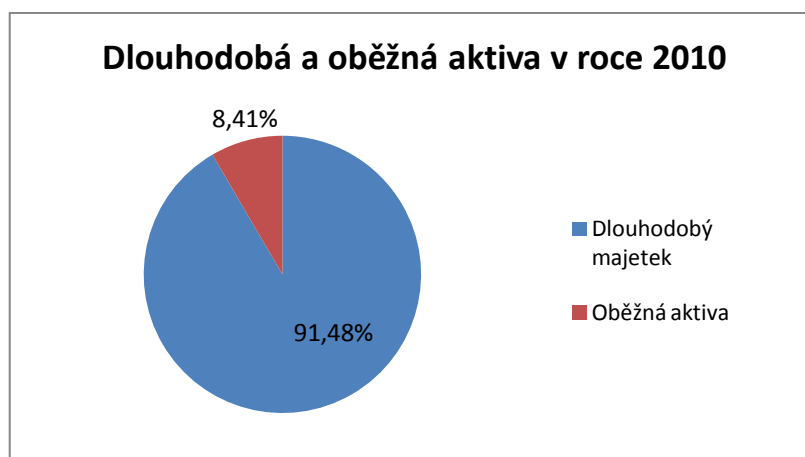
5.4.3 Vertikální analýza aktiv

V Tabulce 17 jsou uvedeny podíly jednotlivých položek aktiv vůči celkovým aktivům.

Tabulka 17: Vertikální analýza aktiv

Položka		2006	2007	2008	2009	2010
AKTIVA CELKEM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
B.	DM	89,82%	88,56%	89,23%	92,99%	91,48%
B. I.	DNM	0,09%	0,04%	0,01%	0,00%	0,00%
B. II.	DHM	89,73%	88,52%	89,21%	92,99%	91,48%
1.	Pozemky	2,99%	2,91%	2,77%	2,78%	2,91%
2.	Stavby	63,24%	59,05%	54,51%	51,00%	51,78%
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	23,48%	26,55%	31,92%	39,21%	36,78%
B. III.	DFM	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
C.	Oběžná aktiva	10,05%	11,32%	10,66%	6,91%	8,41%
C. I.	Zásoby	2,76%	2,99%	2,87%	2,87%	3,25%
1.	Materiál	1,82%	1,87%	1,79%	1,74%	1,90%
5.	Zboží	0,95%	1,12%	1,08%	1,13%	1,35%
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	0,02%	0,02%	0,00%	0,00%	0,06%
C. III.	Krátkodobé pohledávky	5,28%	5,10%	3,49%	3,14%	3,03%
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	1,99%	3,21%	4,30%	0,90%	2,08%
1.	Peníze	0,40%	0,26%	0,23%	0,29%	0,22%
2.	Účty v bankách	1,59%	2,95%	4,07%	0,62%	1,86%
D. I.	Časové rozlišení	0,13%	0,13%	0,11%	0,10%	0,11%

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 19: Složení celkových aktiv v roce 2010

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu na Obrázku 19 jsou znázorněny složky celkových aktiv podniku v roce 2010. Položka pohledávky za upsaný základní kapitál je ve všech letech sledovaného období nulová, protože základní kapitál byl splacen v plné výši, a položka časového rozlišení je zanedbatelná, proto v grafu nejsou znázorněny.

Převážnou část aktiv tvoří dlouhodobý majetek, resp. dlouhodobý hmotný majetek, který představuje ve všech letech okolo 90 % celkových aktiv. Vzhledem k předmětu činnosti, jímž je především provozování městské autobusové a linkové dopravy, je zřejmé, že tuto položku tvoří především vlastněné autobusy a dále také budovy.

Naproti tomu oběžná aktiva tvoří ve sledovaném období jen velmi malou část celkových aktiv. V letech 2006 až 2008 je to okolo 11 %, v roce 2009 je to jen necelých 7 % a v roce 2010 8,4 %. Největší položkou oběžných aktiv jsou krátkodobé pohledávky, jejichž podíl na celkových aktivech v letech klesá.

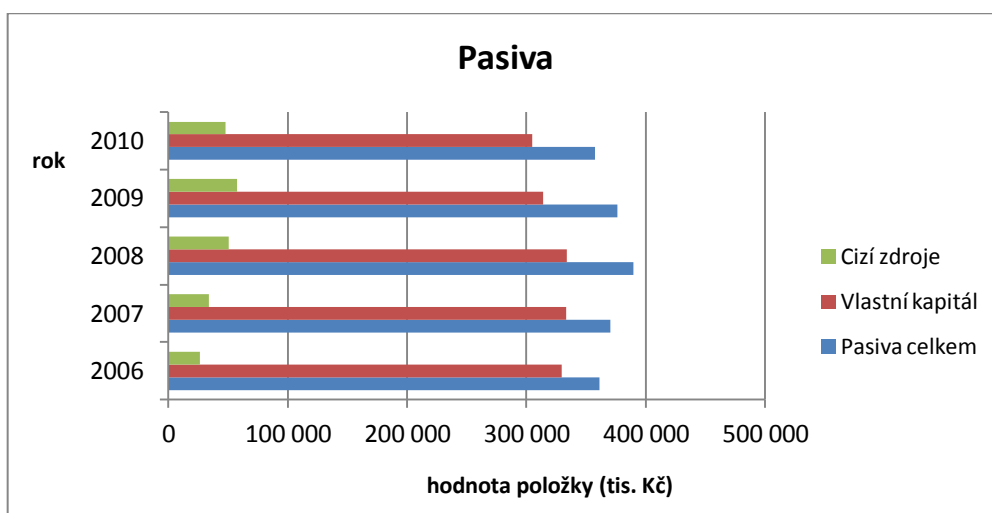
5.4.4 Horizontální analýza pasiv

Tabulka 18 obsahuje horizontální analýzu pasiv. Pasiva podniku jsou obsažena v rozvaze v Příloze C.

Tabulka 18: Horizontální analýza pasiv

Položka		Absolutní změna (tis. Kč)				Relativní změna (%)			
		2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	PASIVA CELKEM	9 240	19 324	-13 411	-18 811	2,56	5,22	-3,44	-5,00
A.	Vlastní kapitál	3 498	468	-19 357	-9 302	1,06	0,14	-5,80	-2,96
A. I.	Základní kapitál	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
A. II.	Kapitálové fondy	0	0	0	-18 804	0,00	0,00	0,00	-8,05
	2. Ostatní kapitálové fondy	0	0	0	-18 804	0,00	0,00	0,00	-8,05
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	952	263	96	-302	11,16	2,77	0,99	-3,07
	1. Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	60	184	49	0	0,76	2,31	0,60	0,00
	2. Statutární a ostatní fondy	892	79	47	-302	146,95	5,27	2,98	-18,58
A. IV.	VH minulých let	21	2 889	339	0	0,26	35,23	6,38	0,00
	2. Neuhrazená ztráta minulých let	21	2 889	339	0	0,26	35,23	6,38	0,00
A. V.	VH běžného účetního období	2 525	-2 684	-19 792	9 804	220,14	-73,09	-2003,24	52,14
B.	Cizí zdroje	7 918	16 410	6 756	-9 533	30,17	48,04	13,36	-16,63
B. I.	Rezervy	2 785	-218	-664	-1 903	100,00	-7,83	-25,87	-100,00
B. II.	Dlouhodobé závazky	-1 519	753	277	397	-11,85	6,67	2,30	3,22
B. III.	Krátkodobé závazky	2 652	-3 125	-87	1 742	23,21	-22,19	-0,79	16,03
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	4 000	19 000	7 230	-9 769	200,00	316,67	28,92	-30,31
	1. Bankovní úvěry dlouhodobé	6 000	19 000	7 230	-9 769	100,00	316,67	28,92	-30,31
	2. Krátkodobé bankovní úvěry	-2 000	0	0	0	-100,00	0,00	0,00	0,00
C. I.	Časové rozlišení	-2 176	2 446	-810	24	-41,13	78,55	-14,57	0,51

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 20: Celková pasiva, vlastní kapitál a cizí zdroje

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu na Obrázku 20 je patrný vývoj celkových pasiv a jejich složek – vlastního a cizího kapitálu v letech 2006 až 2010. První složkou vlastního kapitálu ve výkazu zisku a ztráty je základní kapitál, který činí 94 800 000 Kč. Je tvořen 9 480 akciemi, z nichž každá má nominální hodnotu 10 000 Kč. Jediným akcionářem společnosti je město Děčín.

Druhou složkou vlastního kapitálu ve výkazu zisku a ztráty jsou kapitálové fondy. Ty jsou u DPMD tvořeny pouze položkou ostatních kapitálových fondů, která je ve všech letech stejně vysoká (činí 233 508 tis. Kč) až na výjimku v roce 2010, kdy z této položky byla uhrazena ztráta 18 804 tis. Kč z roku 2009. V roce 2010 se tedy ostatní kapitálové fondy snížily a činily 214 704 tis. Kč. Hodnota ostatních kapitálových fondů je tvořena přeceněním majetku při přeměně státního podniku na akciovou společnost v roce 1995.

Během sledovaného období byly vytvořeny dvě rezervy na opravu hmotného majetku. První z nich byla vytvořena v roce 2007 na opravu budovy. Rezerva byla posléze zrušena, protože budova byla prodána. Druhá rezerva byla vytvořena na opravu celého areálu budov DPMD. Tato oprava byla v roce 2009 zrealizována.

Hodnota cizích zdrojů během sledovaného období roste až na výjimku v roce 2010, kdy tato položka mírně klesla. V roce 2008 se cizí zdroje oproti roku 2006, tedy počátečnímu roku sledovaného období, téměř zdvojnásobily. Příčinou byl nárůst položky dlouhodobých bankovních úvěrů. Bankovní úvěry společnost využívá především k obnově vozového parku.

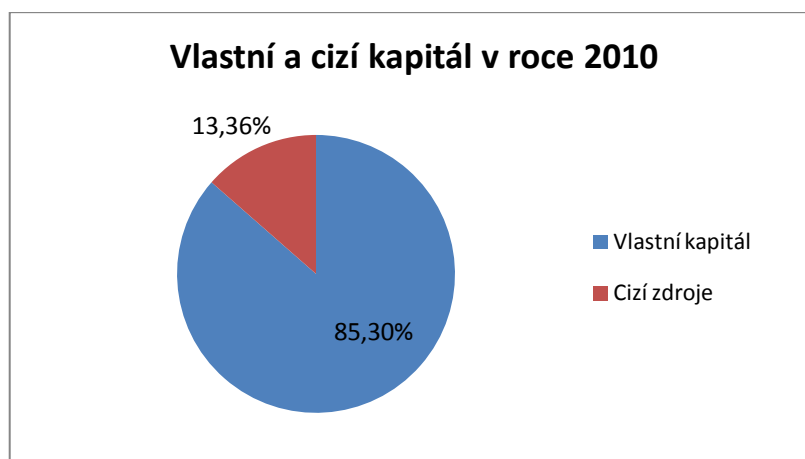
5.4.5 Vertikální analýza pasiv

Vertikální analýza pasiv je uvedena v Tabulce 19. Vyjadřuje poměr jednotlivých položek k základu, tedy celkovým pasivům.

Tabulka 19: Vertikální analýza pasiv

Položka		2006	2007	2008	2009	2010
	PASIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
A.	Vlastní kapitál	91,27%	89,94%	85,60%	83,51%	85,30%
A. I.	Základní kapitál	26,24%	25,58%	24,32%	25,18%	26,51%
A. II.	Kapitálové fondy	64,63%	63,02%	59,90%	62,03%	60,03%
2.	Ostatní kapitálové fondy	64,63%	63,02%	59,90%	62,03%	60,03%
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	2,36%	2,56%	2,50%	2,61%	2,67%
1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	2,19%	2,15%	2,09%	2,18%	2,30%
2.	Statutární a ostatní fondy	0,17%	0,40%	0,40%	0,43%	0,37%
A. IV.	VH minulých let	-2,28%	-2,21%	-1,36%	-1,32%	-1,39%
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	-2,28%	-2,21%	-1,36%	-1,32%	-1,39%
A. V.	VH běžného účetního období	0,32%	0,99%	0,25%	-5,00%	-2,52%
B.	Cizí zdroje	7,26%	9,22%	12,97%	15,23%	13,36%
B. I.	Rezervy	0,00%	0,75%	0,66%	0,51%	0,00%
B. II.	Dlouhodobé závazky	3,55%	3,05%	3,09%	3,27%	3,56%
B. III.	Krátkodobé závazky	3,16%	3,80%	2,81%	2,89%	3,53%
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0,55%	1,62%	6,41%	8,56%	6,28%
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	0,00%	1,62%	6,41%	8,56%	6,28%
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	0,55%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
C. I.	Časové rozlišení	1,46%	0,84%	1,43%	1,26%	1,33%

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 21: Složení celkových pasiv v roce 2010

Zdroj: vlastní zpracování

Na Obrázku 21 je znázorněn podíl vlastního a cizího kapitálu na celkových pasivech. Položka časového rozlišení v grafu znázorněna není, její velikost je zanedbatelná.

Vlastní kapitál má na celkových pasivech mnohem větší podíl než cizí zdroje. V každém roce sledovaného období je tvoří z více než 80 %. V roce 2006 měl vlastní kapitál dokonce více než 90% podíl na celkových pasivech. V dalších letech se tento podíl mírně snižuje a v roce 2010 naopak mírně vzrostl.

Základní kapitál tvoří v jednotlivých letech okolo 25 % celkových pasiv. Výraznou složkou pasiv jsou ostatní kapitálové fondy, které mají ve všech letech sledovaného období zhruba 60% podíl na pasivech.

Podíl cizích zdrojů na celkových pasivech je u DPMD velmi malý. V roce 2006 činil pouhých 7 % a v dalších letech stoupá. Největší podíl na celkových pasivech měly cizí zdroje v roce 2009. Bylo to více než 15 %. V roce 2010 však jejich podíl opět o 2 % klesl.

6 ANALÝZA BODU ZVRATU ZA PŘEPRAVNÍ ČINNOST

Ke zjištění bodu zvratu je potřeba znát celkové, variabilní a fixní náklady podniku. Celkové náklady na přepravní činnost DPMD ve všech čtvrtletích roku 2011 a jejich dělení na fixní a variabilní obsahuje Tabulka 20. Přepravní činnost podniku zahrnuje městskou autobusovou, linkovou a zájezdovou dopravu.

V Tabulce 20 jsou rovněž uvedeny údaje o výnosech z přepravní činnosti v témž roce, taktéž potřebné pro výpočet bodu zvratu.

Tabulka 20: Náklady a výnosy za přepravní činnost v roce 2011 (tis. Kč)

NÁKLADY	I	II	III	IV
Celkem	41 292	44 306	40 591	42 691
Variabilní náklady	I	II	III	IV
Pohonné hmoty	9 834	10 478	9 425	10 113
Přezbové obruče	0	30	321	426
Ostatní přímý materiál	2 906	2 401	1 680	2 246
Přímé mzdy	9 110	10 280	10 084	10 491
Opravy a udržování	3 675	2 841	2 450	3 413
Elektronické mýtné	2	10	22	3
Ostatní přímé náklady - cestovné	47	206	320	151
Ostatní přímé náklady - odvody do fondů	3 063	3 475	3 410	3 546
Ostatní přímé náklady - jiné	1 791	1 881	1 893	2 008
Celkem	30 428	31 602	29 605	32 397
Fixní náklady	I	II	III	IV
Odpisy	7 093	7 729	7 707	7 577
Pojištění zákonné odpovědnosti	450	346	260	197
Režijní náklady	3 321	4 629	3 019	2 520
Celkem	10 864	12 704	10 986	10 294
VÝNOSY	I	II	III	IV
Tržby - jízdné	20 388	19 917	18 525	16 145
Jiné tržby	1 153	727	820	972
Výnosy autobusových nádraží	136	136	130	134
Dotace od obcí a měst	12 562	13 358	13 380	13 323
Dotace od kraje	7 745	7 803	7 697	7 645
Celkem	41 984	41 941	40 552	38 219

Zdroj: [1]

Jako jednotka výkonu pro výpočet bodu zvratu bude sloužit jeden ujetý kilometr. V prvním čtvrtletí bylo v městské autobusové, linkové a zájezdové dopravě ujetu 920 081 km, ve druhém čtvrtletí 1 013 541 km, ve třetím čtvrtletí byl počet ujetých kilometrů 954 294 km a ve čtvrtém čtvrtletí bylo ujetu 912 112 km.

Krycí příspěvek, tedy rozdíl mezi výnosy a variabilními náklady v jednotlivých čtvrtletích, v absolutním vyjádření a krycí příspěvek na jednotku jsou vyjádřeny v Tabulce 21.

Tabulka 21: Krycí příspěvek a bod zvratu v jednotlivých čtvrtletích roku 2011

	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí
Krycí příspěvek (Kč)	11 556 000	10 339 000	10 947 000	5 822 000
Krycí příspěvek na jednotku (Kč/km)	12,56	10,20	11,47	6,38
Q_{BEP} ZA ČTVRTLETÍ (km)	864 984,42	1 245 383,97	957 693,79	1 612 724,31

Zdroj: vlastní zpracování

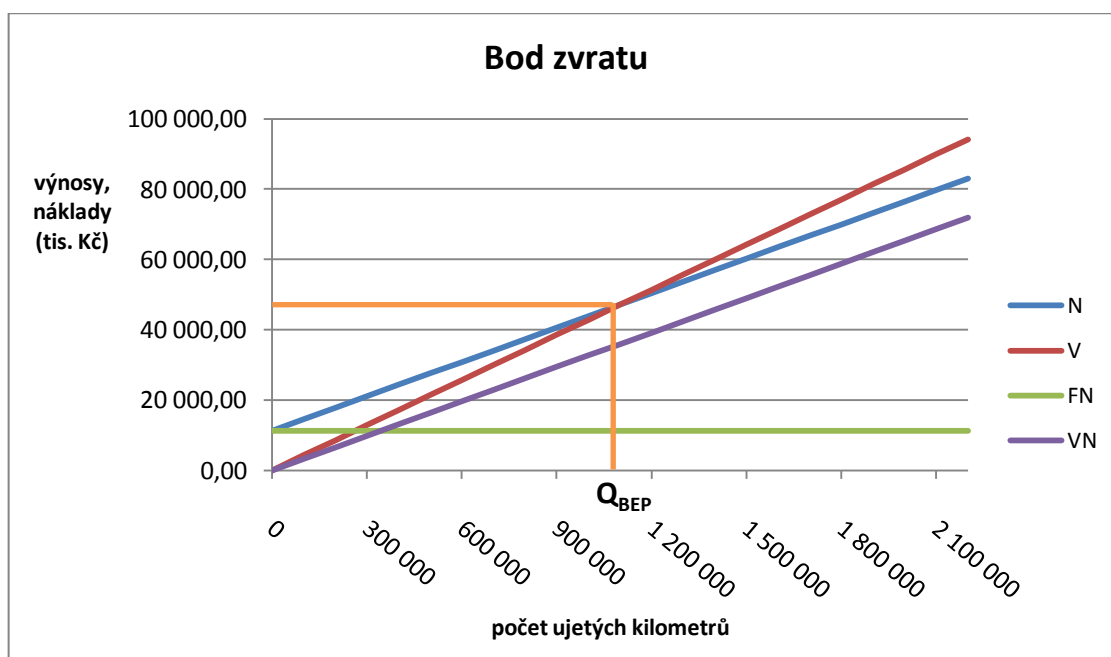
Postup výpočtu bodu zvratu obsahuje Tabulka 22.

Tabulka 22: Výpočet bodu zvratu

Počet ujetých kilometrů – průměrně (km)	950 007
Fixní náklady – průměrně (Kč)	11 212 000
Variabilní náklady – průměrně (Kč)	31 008 000
Výnosy – průměrně (Kč)	40 674 000
Krycí příspěvek na jednotku – průměrně (Kč/km)	10,17
Q_{BEP} (km)	1 101 953,08

Zdroj: vlastní zpracování

Nejprve byl vypočítán průměrný počet ujetých kilometrů na jedno čtvrtletí roku 2011. Dále byly vyjádřeny průměrné fixní a také variabilní náklady a výnosy za jedno čtvrtletí. Krycí příspěvek na jeden ujetý kilometr vyšel 10,17 Kč. Bod zvratu se rovná fixním nákladům děleným krycím příspěvkem na jednotku a činí zaokrouhleně 1 101 953 km. Graficky je bod zvratu znázorněn na Obrázku 22.

Obrázek 22: Bod zvratu

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud tedy podnik dosáhne více než 1 101 953,08 ujetých kilometrů za čtvrtletí, bude to pro něj znamenat zisk; pokud však ujede méně, vykáže z přepravní činnosti ztrátu. Podnik by tedy musel dosáhnout o 151 946 ujetých kilometrů (tj. o 16 %) za čtvrtletí více, než byl průměr za jedno čtvrtletí v roce 2011 ve skutečnosti.

Výnosy z přepravní činnosti se špatně ovlivňují. Dvěma základními způsoby, jak je možné je ovlivnit, je navýšení cen jízdného a změna výše přiměřeného zisku, který je součástí prokazatelné ztráty, kterou hradí objednatel služby. Obojí je však velmi obtížné změnit. Zvyšování cen jízdného může odrazovat zákazníky a výše přiměřeného zisku je závislá na rozhodnutí objednatele veřejné služby.

Vhodnějším řešením by tedy bylo snížení nákladů.

Největšími nákladovými položkami jsou pohonné hmoty a přímé mzdy. Spotřeba pohonných hmot na jeden ujetý kilometr je uvedena v Tabulce 23.

Tabulka 23: Spotřeba pohonných hmot na jeden kilometr v roce 2011

	I	II	III	IV
Spotřeba pohonných hmot na 1 km	10,69	10,34	9,88	11,09

Zdroj: vlastní zpracování

Nejmenší spotřeba je ve třetím čtvrtletí, protože v letních měsících není nutné topit a v červenci a v srpnu platí prázdninové jízdní řády, kdy spoje jezdí méně často než ve školním roce. Naopak největší spotřeba je ve čtvrtém a pak v prvním čtvrtletí, protože na podzim a v zimě je potřeba ve vozech topit. Tuto položku pravděpodobně není možné výrazněji snížit, protože podnik nemůže ovlivnit cenu pohonných hmot. Doporučit je možné provedení analýzy ekonomického přínosu změny pohonu autobusů na alternativní (zemní plyn apod.), využívání menších typů autobusů s menší spotřebou pohonných hmot, případně optimalizaci jízdních tras.

Mezi vysoké nákladové položky, se kterými by bylo možné flexibilněji pracovat, patří přímé mzdy, tedy především mzdy řidičů. Tuto položku by bylo možné snížit optimalizací jízdních řádů a následným snížením počtu řidičů či jejich odpracovaných hodin. Další možností je dohoda vedení podniku s odborovou organizací na menším, než je každoročně obvyklé, či nulovém nárůstu mezd. O ročních nárůstech mezd podrobněji pojednává kapitola 5.1 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty.

Optimalizací jízdních řádů je možné také snížit počet autobusů, a tím snížit odpisy a náklady na údržbu a opravy vozidel. V roce 2011 DPMD vlastnil 80 autobusů. Jeden

autobus průměrně ujel 11 875 km za čtvrtletí, tj. cca 132 km za kalendářní den. I zde by pravděpodobně mohl DPMD najít rezervy.

Položka ostatní přímé náklady – odvody do fondů obsahuje pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na zdravotní a nemocenské pojištění. [15]

Ačkoliv je tato položka vysoká, lze ji ovlivnit pouze prostřednictvím změn přímých mezd.

Položka ostatních jiných přímých nákladů zahrnuje náklady na provoz autobusového nádraží, tedy energie, údržbu nádraží apod., dále školení řidičů, udržování autobusových zastávek a označnicků, provoz předprodejních zařízení atd. [15]

Základem snížení této položky je zamezení plýtvání energiemi na autobusovém nádraží. Omezení nákladů na školení řidičů pravděpodobně nelze dosáhnout, protože jsou pro ně nezbytná a bez nich by řidiči nemohli do provozu. Pokud by podnik chtěl dále snížit tuto položku, mohl by uvažovat například o tom, že údržbu zastávek již nebude zajišťovat vlastními silami a začne si najímat externí firmu (pokud by to pro něj bylo ekonomicky výhodnější).

Režijní náklady jsou další vysokou nákladovou položkou v oblasti přepravní činnosti. Zahrnují především správní režii, resp. její podíl, který odpovídá přepravní činnosti. Do režijních nákladů se tedy řadí mzdy vedoucích pracovníků či dopravních dispečerů atd. související s přepravní činností a režijní náklady střediska městské autobusové dopravy a dispečinku, střediska linkové dopravy a střediska zájezdové dopravy. Pokud by podnik chtěl tuto položku snížit, musel by analyzovat prováděné činnosti a racionalizovat je, využít možností výpočetní a komunikační techniky, popř. snížit počty správních pracovníků.

7 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

Hlavní činností Dopravního podniku města Děčína a. s. je provozování městské autobusové a linkové dopravy. Tato činnost je dále doplněna např. o zájezdovou dopravu, provozování mycí linky, čerpací stanice a autoservisu či reklamní činnost zahrnující umístování plakátů a letáků uvnitř vozů nebo reklamy na vnějších plochách autobusů.

Dopravní podnik města Děčína a. s. je vázán závazkem veřejné služby. Provozuje městskou autobusovou dopravu v Děčíně a je smluvním dopravcem Ústeckého kraje a obcí v okolí Děčína.

Protože jediným akcionářem Dopravního podniku města Děčína a. s. a zároveň objednatelem služby městské autobusové dopravy je město Děčín, **je hospodaření podniku velmi úzce spjato s ekonomickou situací města.** Na městu Děčíně a jeho rozpočtu závisí výše úhrady prokazatelné ztráty, město Děčín rozhoduje o uznání oprávněných nákladů na provozování městské autobusové dopravy vykázaných podnikem a o výši přiměřeného zisku. **Prosperita podniku velice závisí právě na uznání oprávněných nákladů a přiměřeného zisku objednatelem dopravy.**

Další vývoj podniku je závislý rovněž na demografickém vývoji města Děčína a četnosti využívání městské autobusové dopravy jeho obyvateli. Populace města zvolna stárne a obyvatel postupně ubývá, což pro podnik není příznivé, protože se tato situace projevuje v klesajících tržbách za městskou autobusovou dopravu.

Důsledkem závazku podniku objednatelům dopravy je například i to, že ačkoliv **výkony podniku stagnují či spíše klesají**, musí nakupovat nové autobusy, aby mohl **dodržet kvalitativní požadavky Ústeckého kraje na smluvní dopravce.**

Klíčové je pro Dopravní podnik města Děčína a. s. provozování linkové dopravy v oblastech Děčín-východ a Děčín-západ. Dopravní podnik vyhrál koncesní řízení vyhlášené Ústeckým krajem na obsluhu těchto linek pro období let 2007 až 2014. Podnik se jistě i do budoucna bude snažit tyto oblasti si i nadále udržet a vyhrát další koncesní řízení koncem roku 2014.

Hodnoty tržeb podniku za prodej zboží a tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb jsou podobně vysoké. Z toho vyplývá, že **se jedná o podnik služeb a obchodní podnik zároveň.**

Tržby podniku za prodej zboží jsou tvořeny převážně prodejem pohonných hmot na vlastní čerpací stanici. Tržby podniku za prodej vlastních výrobků a služeb zahrnují především tržby

z městské autobusové a linkové dopravy. Tržby z linkové dopravy dosahují ve všech letech sledovaného období zhruba 50 % výše tržeb z městské autobusové dopravy.

V případě tržeb za prodej zboží i tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb se jako příznivější jevila první část sledovaného období (roky 2006 až 2008), zatímco v letech 2009 a 2010 nastal pokles. S vývojem tržeb korespondoval vývoj nákladů na ně vynaložených.

V případě tržeb za zboží byl pokles v roce 2009 způsoben finanční krizí. V roce 2010 již opět stouply. U tržeb za vlastní výrobky a služby pokles souvisel s rostoucí cenou pohonných hmot na trhu, což způsobilo růst nákladů na provoz autobusové dopravy. Podnik našel řešení v optimalizaci jízdních řádů, čímž se mu podařilo snížit spotřebu pohonných hmot, ale současně o určitou částku (menší než u nákladů) klesly též tržby z přepravní činnosti.

Osobní náklady v letech 2006 až 2009 stouply. Důvodem je dohodnutý procentní nárůst průměrné mzdy zakotvený v kolektivní smlouvě. Tento nárůst se každoročně mění. V roce 2010 byl nulový a navíc počet zaměstnanců klesl z 228 na 217, proto se osobní náklady pro tento rok snížily.

Položka odpisů dlouhodobého hmotného majetku ve výkazu zisku a ztráty se mění především v důsledku obnovování vozového parku. Počet vlastněných autobusů se odvíjí od jejich potřeby v provozu. Při obnově vozového parku podnik v letech 2006 až 2010 čerpal dotace z programu na obnovu vozidel veřejné dopravy vyhlášeného Ministerstvem dopravy ČR.

Z hlediska výsledku hospodaření se jako nejslabší ve sledovaném období let 2006 až 2010 jeví rok 2009. Ztráta v tomto roce činila 18 804 243,02 Kč. Nejvíce k této ztrátě přispěl prodej budovy za cenu 3 mil. Kč, jejíž zůstatková cena v účetnictví však byla 14 mil. Kč.

Naopak nejlepšího výsledku hospodaření dosáhl podnik v roce 2007. Hlavní příčinou zisku ve výši 3 672 276,61 Kč byl především pokles odpisů o 7 685 tis. Kč.

Okolo 90 % aktiv tvoří dlouhodobý majetek. Je to dáno činností podniku, hlavním předmětem podnikání je motorová osobní doprava. Zahrnuje tedy především budovy a autobusy. Na obnovu vozového parku podnik využíval vlastní zdroje, úvěry a dotace od Ministerstva dopravy ČR.

Kapitálová struktura Dopravního podniku města Děčína a. s. je nezvyklá. **Vlastní kapitál několikanásobně převyšuje kapitál cizí.** V průběhu sledovaného období však cizí kapitál

začíná stoupat, a to hlavně z důvodu potřeby získání prostředků na nákup nových vozů.

Podnik má v budoucnu možnost více financovat své investiční potřeby z cizích zdrojů.

Analýza bodu zvratu byla provedena pro přepravní činnost za rok 2011. Přepravní činnost zahrnuje městskou autobusovou a linkovou dopravu a zájezdy. Bylo zjištěno, že bodem zvratu je 1 101 953 ujetých kilometrů za jedno čtvrtletí. **Podnik bodu zvratu nedosahuje.** Musel by zvýšit počet ujetých kilometrů o 16 % za čtvrtletí, aby bodu zvratu dosáhl, což se v současnosti jeví jako nereálné. Řešením je tedy buď zvýšení výnosů, nebo snížení nákladů.

Zvýšení výnosů je však velmi obtížné, protože počet osob využívajících autobusovou dopravu je těžké ovlivnit. Zvýšení cen jízdného jako další možný způsob zvýšení tržeb by autorka nedoporučovala. Naposledy k němu došlo v roce 2008, tedy před relativně krátkou dobou. **Další navýšení cen jízdného by mohlo odradit některé zákazníky.** Nynější základní cena jízdného činí 15 Kč pro dospělé osobu, je tedy srovnatelná s cenami v jiných městech. Stejně jako v jiných městech je i v Děčíně obsluhovaná oblast rozdělena na tarifní pásma.

Snížení nákladů na přepravní činnost je možné provést především **optimalizací jízdních řádů**, čímž by podnik mohl dosáhnout snížení počtu autobusů a tedy i odpisů, nákladů na opravy a údržbu a také mezd řidičů, tedy přímých mezd. Další variantou je provedení ekonomické analýzy přínosu přechodu na **alternativní pohon vozidel** nebo **využívání menších autobusů s menší spotřebou pohonných hmot** za předpokladu, že by to umožnily nároky na kapacitu vozidel.

ZÁVĚR

Bakalářská práce sestává ze dvou částí, teoretické a praktické, členěných na kapitoly a podkapitoly.

V první části se autorka zaměřila na teorii spojenou s analýzou nákladů a výnosů. Teoretická část zahrnuje kapitoly Koncepce výkazu zisku a ztráty, Analýza nákladů a výnosů podniku a Analýza bodu zvratu.

Kapitola Koncepce výkazu zisku a ztráty popisuje strukturu výsledovky a pojmy náklady, výnosy a hospodářský výsledek a jejich členění. V kapitole Analýza nákladů a výnosů podniku jsou nastíněny důvody pro hodnocení hospodářské situace podniku, kritéria, která musí být dodržena pro dosažení srovnatelnosti podniků navzájem, a principy horizontální a vertikální analýzy účetních výkazů. Poslední kapitola teoretické části, kapitola Analýza bodu zvratu, postihuje význam výpočtu bodu zvratu pro podnik a postup samotného výpočtu. V teoretické části bylo čerpáno z odborné literatury uvedené v seznamu použité literatury na konci práce.

Praktická část začíná popisem základních údajů charakterizujících zkoumaný podnik spolu s nastíněním hospodářské situace podniku pomocí poměrových ukazatelů. Dále se zabývá analýzou nákladů a výnosů v Dopravním podniku města Děčína a. s., který provozuje městskou autobusovou dopravu v Děčíně a linkovou dopravu v části Ústeckého kraje, konkrétně v oblastech Děčín-západ a Děčín-východ. Do praktické části náleží kapitoly Představení společnosti, Analýza nákladů a výnosů DPMD a. s., Analýza bodu zvratu za přepravní činnost a Zhodnocení a doporučení. Sledované období zahrnuje roky 2006 až 2010, výjimkou je kapitola Analýza bodu zvratu za přepravní činnost, ve které autorka pracovala s údaji za rok 2011.

Cílem bakalářské práce bylo posoudit náklady a výnosy Dopravního podniku města Děčína a. s. Byly k tomu využity metody horizontální analýza a vertikální analýza účetních výkazů a analýza bodu zvratu pro hlavní činnost podniku, tedy přepravní činnost. Při analýze nákladů a výnosů byly v případě rozdílů hodnot důležitých položek mezi jednotlivými lety nad 10 % identifikovány příčiny.

Hospodaření podniku je specifické v tom ohledu, že se jedná o dopravní podnik, který provozuje městskou hromadnou dopravu ve městě se zhruba 55 000 obyvateli a také je smluvním dopravcem linkové dopravy v okolí tohoto města. Hospodaření podniku je ovlivněno především tím, že jeho jediným vlastníkem je město Děčín. Ekonomická situace

podniku je tedy velmi úzce spjata se situací města. Pro dopravní podnik, vázaný závazkem veřejné služby, je typická kapitola Úhrada prokazatelné ztráty. Prokazatelnou ztrátu za veřejný závazek provozování městské autobusové dopravy podniku hradí město Děčín a za provozování linkové dopravy Ústecký kraj a obce v přilehlém okolí města Děčína. Další kapitolou charakteristickou pro dopravní podnik je kapitola Dotace na investiční účely. Dotace na investiční účely byly v letech 2006 až 2010 čerpány z programu Ministerstva dopravy ČR na obnovu vozidel veřejné dopravy.

Na podnik působí také demografický vývoj města, o čemž pojednává další podkapitola Analýzy nákladů a výnosů s názvem Negativní dopad demografického vývoje města Děčína na tržby Dopravního podniku města Děčína a. s.

Na konci praktické části v kapitole Zhodnocení a doporučení byly posouzeny výsledky a závěry, ke kterým autorka došla po vypracování analýzy nákladů a výnosů, a předloženy návrhy doporučení, které mohou být podkladem pro další řízení podniku.

V praktické části autorka čerpala ze spolupráce s ekonomickým úsekem Dopravního podniku města Děčína a. s., výročních zpráv podniku za roky 2006 až 2010 a dalších poskytnutých interních materiálů podniku. Dále byly využity internetové zdroje, například webové stránky Ministerstva dopravy ČR, Ústeckého kraje a Českého statistického úřadu. Pro dosažení srozumitelnosti a přehlednosti celé práce bylo použito množství grafů a tabulek.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Čtvrtletní výkaz o činnosti dopravců autobusové dopravy pro Ministerstvo dopravy ČR za rok 2011, Dopravní podnik města Děčína a.s.
- [2] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86119-58-0.
- [3] Dopravní podnik města Děčína a. s. *Obchodní rejstřík.cz* [online]. 2012 [cit. 2011-12-09]. Dostupné z: <http://obchodnirejstrik.cz/dopravni-podnik-mesta-decina-a-s-62240935/>
- [4] Evidence dopravních prostředků používaných k plnění smlouvy. *Ústecký kraj* [online]. 16.3.2011 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=98942&p1=183257
- [5] Interní materiály, Dopravní podnik města Děčína a. s.
- [6] KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří. *Finanční analýza: krok za krokem*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.
- [7] KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4.
- [8] KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 18. aktualiz. vyd. Praha: Bova Polygon, 2008. 413 s. ISBN 978-80-7273-152-7.
- [9] KOVANICOVÁ, Dana. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2004. 284 s. ISBN 80-7273-095-9.
- [10] KOŽENÁ, Marcela. *Manažerská ekonomika: teorie pro praxi*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 216 s. ISBN 978-80-7179-673-2.
- [11] KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví*. 3., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2010. 660 s. ISBN 978-80-7261-217-8.
- [12] LANDA, Martin. *Jak číst finanční výkazy*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1994-5.
- [13] LANG, Helmut. *Manažerské účetnictví: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2005. 216 s. ISBN 80-717-9419-8.
- [14] MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 155 s. ISBN 80-247-1558-9.

- [15] MINISTERSTVO DOPRAVY ČR. *Čtvrtletní výkaz o činnosti dopravců autobusové dopravy: Metodické pokyny ke zpracování*. 2011, 8 s.
- [16] Organizační řád, Dopravní podnik města Děčína a. s.
- [17] PROCHÁZKOVÁ, Dagmar; HOLEČEK, Bohumír; TKÁČ, Radislav. *Obsah účetní závěrky pro podnikatele*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2005. 111 s. ISBN 80-7208-479-8.
- [18] Průměrný věk obyvatel v obcích okresu Děčín. *Český statistický úřad* [online]. © 2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/prumerny_vek_obyvatel_v_obcich_okresu_decin_v_letech_1991_az_2010/\\$File/CZ0421pv91_10.pdf](http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/prumerny_vek_obyvatel_v_obcich_okresu_decin_v_letech_1991_az_2010/$File/CZ0421pv91_10.pdf)
- [19] Rozpočtový výhled statutárního města Děčína. *Statutární město Děčín* [online]. 2011 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: http://www.mmdecin.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/Rozpo%C4%8Dtov%C3%BD_v%C3%BDhled_na%20obdob%C3%AD_let_2013-2015.pdf
- [20] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
- [21] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- [22] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera: finanční analýza v řízení firmy*. 2. dopl. vyd. Praha: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.
- [23] Služby. *Dopravní podnik města Děčína a. s.* [online]. 2012 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: <http://www.dpmd.cz/Sluzby/index.htm>
- [24] SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2000. 475 s. ISBN 80-247-9069-6.
- [25] Údaje o společnosti. *Dopravní podnik města Děčína a. s.* [online]. 2012 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: http://www.dpmd.cz/O_Spolecnosti/O_Spolecnosti.htm
- [26] VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 246 s. ISBN 978-80-247-3647-1.
- [27] Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
- [28] Výroční zpráva za rok 2006, Dopravní podnik města Děčína a. s.

- [29] Výroční zpráva za rok 2007, Dopravní podnik města Děčína a. s.
- [30] Výroční zpráva za rok 2008, Dopravní podnik města Děčína a. s.
- [31] Výroční zpráva za rok 2009, Dopravní podnik města Děčína a. s.
- [32] Výroční zpráva za rok 2010, Dopravní podnik města Děčína a. s.
- [33] WÖHE, Günter; KISLINGEROVÁ Eva. *Úvod do podnikového hospodářství*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 928 s. ISBN 978-80-7179-897-2.
- [34] Základní věkové skupiny podle obcí - okres Děčín. *Český statistický úřad* [online]. © 2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/zakladni_vek_obci_okres_decin/\\$File/4207070102.pdf](http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/zakladni_vek_obci_okres_decin/$File/4207070102.pdf)
- [35] Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě
- [36] Zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů

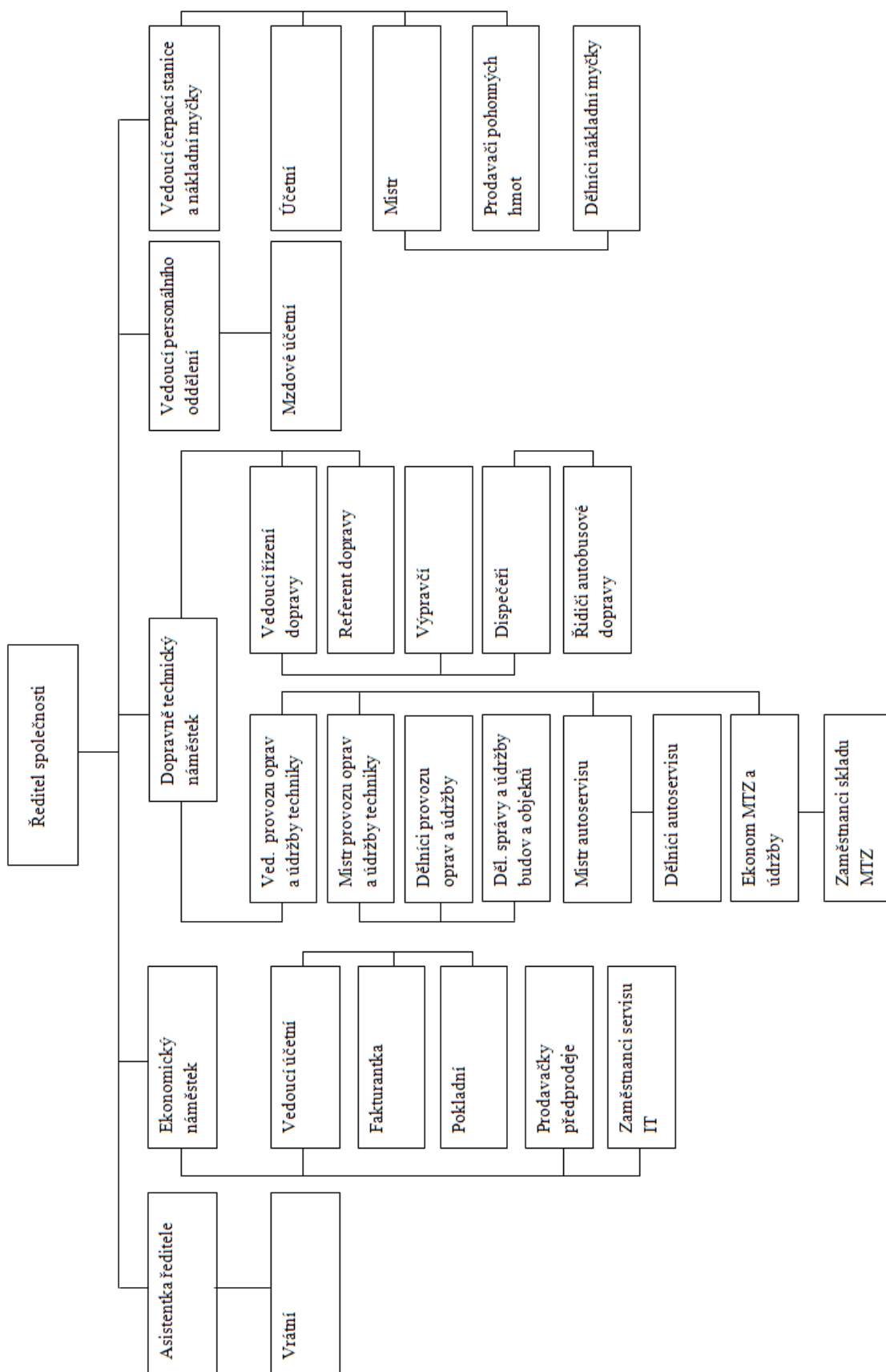
SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Organizační schéma podniku

Příloha B: Výkaz zisku a ztráty DPMD a. s. v letech 2006 až 2010

Příloha C: Rozvaha DPMD a. s. v letech 2006 až 2010

Příloha A: Organizační schéma podniku

Příloha B: Výkaz zisku a ztráty DPMD a. s. v letech 2006 až 2010

Položka		2006	2007	2008	2009	2010
I.	Tržby za prodej zboží	95 142	89 027	82 521	62 680	77 913
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	87 955	81 932	75 255	56 435	72 057
+	Obchodní marže	7 187	7 095	7 266	6 245	5 856
II.	Výkony	104 108	102 814	105 077	91 207	88 068
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	104 060	102 760	105 006	91 153	88 021
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	0	0	0	0	0
II. 3.	Aktivace	48	54	71	54	47
B.	Výkonová spotřeba	74 284	76 231	82 585	66 716	67 912
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	64 817	66 192	72 639	57 388	55 999
B. 2.	Služby	9 467	10 039	9 946	9 328	11 913
+	Přidaná hodnota	37 011	33 678	29 758	30 736	26 012
C.	Osobní náklady	78 359	82 185	85 236	89 075	84 226
C. 1.	Mzdové náklady	54 889	57 754	60 091	63 550	59 460
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	1 892	1 288	1 247	1 440	1 633
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	20 734	21 709	22 364	22 390	21 926
C. 4.	Sociální náklady	844	1 434	1 534	1 695	1 207
D.	Daně a poplatky	282	467	471	492	171
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	32 249	24 564	28 584	32 725	33 935
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	1 105	3 691	793	3 592	965
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	395	3 339	334	3 223	617
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	710	352	459	369	348
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	531	3 754	296	15 042	938
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	0	3 486	0	14 809	712
F. 2.	Prodaný materiál	531	268	296	233	226
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	239	2 606	-458	-816	-426
IV.	Ostatní provozní výnosy	77 966	82 793	88 080	86 657	85 484
H.	Ostatní provozní náklady	190	1 646	1 699	1 596	1 921
V.	Převod provozních výnosů	0	0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	0	0	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření	4 232	4 940	2 803	-17 129	-8 304
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
VII. 1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0

VII. 2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0
VII. 3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	0	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	2	259	205	120	1
N.	Nákladové úroky	366	19	643	875	610
XI.	Ostatní finanční výnosy	6	9	19	5	1 480
O.	Ostatní finanční náklady	2 068	582	643	648	2 014
XII.	Převod finančních výnosů	0	0	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	0	0	0	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření	-2 426	-333	-1 062	-1 398	-1 143
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	659	935	753	277	397
Q. 1.	- splatná	0	0	0	0	0
Q. 2.	- odložená	659	935	753	277	397
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1 147	3 672	988	-18 804	-9 844
XIII.	Mimořádné výnosy	0	0	0	0	844
R.	Mimořádné náklady	0	0	0	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	0	0
S. 1.	- splatná	0	0	0	0	0
S. 2.	- odložená	0	0	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	0	0	844
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkem	0	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	1 147	3 672	988	-18 804	-9 000
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	1 806	4 607	1 741	-18 527	-8 603

Zdroj: [28], [29], [30], [31], [32]

Příloha C: Rozvaha DPMD a. s. v letech 2006 až 2010

Položka		2006	2007	2008	2009	2010
	AKTIVA CELKEM	361 295	370 535	389 859	376 448	357 637
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek	324 498	328 140	347 862	350 062	327 161
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	319	135	55	0	0
B. I. 1.	Zřizovací výdaje	0	0	0	0	0
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0	0	0	0
3.	Software	48	21	0	0	0
4.	Ocenitelná práva	271	114	55	0	0
5.	Goodwill	0	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	324 179	328 005	347 807	350 062	327 161
B. II. 1.	Pozemky	10 820	10 794	10 799	10 451	10 407
2.	Stavby	228 491	218 805	212 523	191 971	185 189
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	84 839	98 365	124 443	147 620	131 543
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0	0	0	0
5.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	0	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	29	41	42	20	22
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	0	0	0	0	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
B. III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	0	0	0	0	0
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0
4.	Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	0	0	0	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
6.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
C.	Oběžná aktiva	36 318	41 931	41 556	26 002	30 078
C. I.	Zásoby	9 986	11 078	11 187	10 788	11 607
C. I. 1.	Materiál	6 561	6 938	6 972	6 537	6 784
2.	Nedokončená výroba a polotovary	0	0	0	0	0
3.	Výrobky	0	0	0	0	0
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	0	0	0	0	0
5.	Zboží	3 425	4 140	4 215	4 251	4 823

6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0	0	0	0
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	60	60	0	0	200
C. II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	200
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	0	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	60	60	0	0	0
6.	Dohadné účty aktivní	0	0	0	0	0
7.	Jiné pohledávky	0	0	0	0	0
8.	Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky	19 086	18 883	13 605	11 820	10 835
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	13 233	10 356	6 114	6 606	6 085
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	0	0	0	0	0
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	1 769	6 613	2 953	446	509
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	3 531	1 309	3 852	3 921	3 611
8.	Dohadné účty aktivní	22	62	109	129	107
9.	Jiné pohledávky	531	543	577	718	523
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	7 186	11 910	16 764	3 394	7 436
C. IV. 1.	Peníze	1 432	967	887	1 073	779
2.	Účty v bankách	5 754	10 943	15 877	2 321	6 657
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0
4.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0
D. I.	Časové rozlišení	479	464	441	384	398
D. I. 1.	Náklady příštích období	479	464	441	384	398
2.	Komplexní náklady příštích období	0	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	0	0	0	0	0
	PASIVA CELKEM	361 295	370 535	389 859	376 448	357 637
A.	Vlastní kapitál	329 762	333 260	333 728	314 371	305 069
A. I.	Základní kapitál	94 800	94 800	94 800	94 800	94 800
A. I. 1.	Základní kapitál	94 800	94 800	94 800	94 800	94 800
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly	0	0	0	0	0
3.	Změny základního kapitálu	0	0	0	0	0
A. II.	Kapitálové fondy	233 508	233 508	233 508	233 508	214 704
A. II. 1.	Emisní ážio	0	0	0	0	0
2.	Ostatní kapitálové fondy	233 508	233 508	233 508	233 508	214 704
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	0	0	0	0	0
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společností	0	0	0	0	0
5.	Rozdíly z přeměn společností	0	0	0	0	0
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	8 528	9 480	9 743	9 839	9 537

A. III. 1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	7 921	7 981	8 165	8 214	8 214
2.	Statutární a ostatní fondy	607	1 499	1 578	1 625	1 323
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	-8 221	-8 200	-5 311	-4 972	-4 972
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	0	0	0	0	0
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	-8 221	-8 200	-5 311	-4 972	-4 972
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	1 147	3 672	988	-18 804	-9 000
B.	Cizí zdroje	26 243	34 161	50 571	57 327	47 794
B. I.	Rezervy	0	2 785	2 567	1 903	0
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	0	2 785	2 567	1 903	0
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	0	0	0	0	0
3.	Rezerva na daň z příjmů	0	0	0	0	0
4.	Ostatní rezervy	0	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky	12 815	11 296	12 049	12 326	12 723
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	2 454	0	0	0	0
2.	Závazky - ovládající a řídící osoba	0	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	0	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	0
6.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0	0	0	0
8.	Dohadné účty pasivní	0	0	0	0	0
9.	Jiné závazky	0	0	0	0	0
10.	Odložený daňový závazek	10 361	11 296	12 049	12 326	12 723
B. III.	Krátkodobé závazky	11 428	14 080	10 955	10 868	12 610
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	3 818	6 181	2 047	1 521	3 871
2.	Závazky - ovládající a řídící osoba	0	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	0	0	0	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	0	0	0	0	0
5.	Závazky k zaměstnancům	24	28	23	37	61
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2 021	2 051	2 318	2 271	2 268
7.	Stát - daňové závazky a dotace	504	480	507	546	469
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	1 250	1 363	1 481	1 605	1 762
9.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0	0
10.	Dohadné účty pasivní	194	232	262	338	343
11.	Jiné závazky	3 617	3 745	4 317	4 550	3 836
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	2 000	6 000	25 000	32 230	22 461
B. IV. 1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	0	6 000	25 000	32 230	22 461
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	2 000	0	0	0	0
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	0	0
C. I.	Časové rozlišení	5 290	3 114	5 560	4 750	4 774
C. I. 1.	Výdaje příštích období	2 852	497	3 257	2 483	2 485
2.	Výnosy příštích období	2 438	2 617	2 303	2 267	2 289

Zdroj: [28], [29], [30], [31], [32]